

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

28 квітня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги члени комітету, шановні народні депутати України, шановні запрошені, шановні присутні! Радий всіх вітати в залі засідань нашого комітету. Ми вже не збиралися в такому форматі, я десь порахував, приблизно півроку. Так, працювали тільки в режимі онлайн. Тому переходимо вже до нашої звичайної роботи.

Скільки у нас зараз присутніх членів?

_____ . 19.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 19 народних депутатів членів комітету присутні зараз на засіданні комітету. Тому кворум є. Оголошую засідання комітету відкритим.

Вам був запропонований проект порядку денного. Він складається з одного питання і, як завжди, у нас також є пункт "Різне". Це проект Закону № 3711-д, підготовка до другого читання.

Прошу проголосувати і прийняти цей порядок денний за основу. Хто – за?

Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А. Одноголосно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Одноголосно – 19?

19 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято одноголосно.

Я тоді буду пропонувати прийняти цей порядок денний в цілому, якщо немає зауважень. Хто – за?

Одноголосно. 19 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання порядку денного. У мене буде пропозиція, яким чином організувати сьогодні нашу роботу для того, щоб ми її ефективно провели і встигли сьогодні завершити.

Тому є наступна пропозиція.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, в мене немає сумнівів, але життя взагалі не дуже впевнене.

Є така пропозиція. Є певні моделі правок, які запропоновані народними депутатами, колективами народних депутатів, фракціями, тому є наступна пропозиція. Для того, щоб десь ми працювали зрозуміло, я пропоную надати слово авторам або представникам авторів правок для того, щоб вони запропонували моделі, тому що деякі правки народних депутатів, які, наприклад, не враховані підкомітетом, вони запропоновані в комплексі, тобто це не завжди правки, які вирішують щось, якесь одне питання, а вони залежать одна від одної.

Тому якщо така пропозиція приймається, я коротко від себе хочу розказати про той набір поправок до Закону 3711, який я зареєстрував спільно з іншими народними депутатами. Потім є така пропозиція передати слово народному депутату Макарову для того, щоб він представив комплекс правок запропонованих. Потім передати слово народному депутату Власенку. Там також є певна модель і певні принципові правки. Потім передати слово народному депутату Німченку Василю Івановичу, ваші і Олександра Геннадійовича. Якщо буде Олександр Геннадійович, в нього більше. Так.

Після цього є пропозиція, в нас присутня народний депутат Радіна, в неї є також певна модель. Якщо вона буде співпадати з пропозиціями Олега

Анатолійовича Макарова, просто ви можете це визначити, ну, для того, щоб не повторювати те, що буде озвучено.

Після цього є пропозиція, у нас сьогодні присутні представники наших судових і державних органів, у нас сьогодні присутні від Вищої ради правосуддя, або присутні, або мають доєднатися також, член Вищої ради правосуддя Оксана Блажівська, головний спеціаліст відділу комунікаційної діяльності Вищої ради правосуддя Олена Євтеєва.

Від Верховного Суду наразі присутні: Расім Бабанли, керівник Департаменту аналітичної та правової роботи Верховного Суду. У нас практично на всіх засіданнях комітету, раді вас бачити також вже не тільки через екран ноутбуку або комп'ютера. Якщо буде можливість, мають доєднатися і Голова Верховного Суду пані Валентина Данішевська і заступник Голови Верховного Суду Богдан Львов або хтось з них, за можливості, тому що в них сьогодні судовий день.

Від Ради суддів України – Кравчук Володимир Миколайович, член Ради суддів України, суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду.

А також заступник міністра юстиції Банчук Олександр Анатолійович. Ми завжди раді вітати представників Міністерства юстиції, завжди на нашому комітеті вони представлені. Це є дуже важливим.

І після цього є така пропозиція, якщо народні депутати, члени нашого комітету та ті народні депутати, які будуть присутні на засіданні комітету, будуть вважати за необхідність поставити поправки, які відхилені попередньо на засіданні підкомітету, то тоді будемо ставити ці поправки на голосування.

Хочу подякувати підкомітету за таку дуже складну роботу. Останнє засідання підкомітету тривало більше ніж вісім з половиною годин. Було декілька робочих зустрічей в різних форматах, було спілкування і моє особисто і членів комітету народних депутатів, в тому числі з нашими міжнародними партнерами для того, щоб узгодити позиції і наблизити їх для

того, щоб вони були, сприймалися і міжнародними партнерами, тому що ми пам'ятаємо, що законопроект в першому читанні, прийнятий Верховною Радою, який передбачає, що перший склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів формується за участю представників від міжнародних організацій, які мають делегувати трьох представників. Тому спілкування з ними також є дуже важливою частиною опрацювання цього законопроекту.

Це запропоновано в редакції першого читання. Так? І далі будемо, безумовно, слухати всіх народних депутатів. Тому якщо будуть наразі з'являтися народні депутати, автори інших правок, будемо також надавати їм слово для представлення своїх позицій. І якщо буде необхідність, будемо ставити на голосування їх пропозиції.

Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Андрій Євгенович, я пропоную, щоб для того, щоб всі знали і чітко розуміли, що ми сьогодні закінчимо, якимось регламентувати нашу роботу. Тому що багато є презентацій, багато буде запитань. І я думаю, щоб включити якийсь таймер для виступів, для того, щоб подати, наприклад, обговорити поправку і так далі.

Для виступів, для презентацій своїх концепцій я пропоную 5 хвилин, для виступів гостей 3 хвилини, і для того, щоб подати своє бачення правки 1 хвилину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Романовичу.

Сергій Володимирович, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Я би хотів підтримати пана Калаура і запропонувати по 30 секунд на презентацію, по 15 секунд на реакцію. Ми ж обговорюємо незначний законопроект, який нікого не цікавить, я так розумію. Тому у мене отака буде пропозиція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, дякую.

Давайте таким чином будемо робити. Для того, щоб ми все ж таки працювали ефективно, я пропоную для презентацій моделей від груп авторів десь там не більше 10 хвилин. Я не буду обмежувати, ну, просто для того, щоб ми всі поважали також і час наших колег народних депутатів.

Для представників наших органів судової влади пропоную до 5 хвилин. Я думаю, що цього буде достатньо. Якщо буде потреба в додатковому часі, я думаю, що ми це також зможемо узгодити.

Пропозиція була про винесення одного питання сьогодні для того, щоб була можливість його саме ретельно обговорити. Але пропоную все ж таки, з повагою до колег, лаконічно висловлюватися для того, щоб... Всі члени комітету знайомі з законопроектом і з таблицею поправок, тому пропоную починати за такою моделлю. Немає заперечень?

ДЕМЧЕНКО С.О. Є питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Сергій Олексійович. Перед тим як ви почнете, в нас є ютуб-трансляція, тому що, на жаль, із-за карантинних заходів представники засобів масової інформації, вони не допускаються до приміщень Верховної Ради, до приміщень комітетів, тому ми організували ютуб-трансляція цього засідання. І посилання на ютуб-трансляцію є на сайті комітету, тому ви можете поширити це посилання для того, щоб і представники ЗМІ, і громадськості, і юристи змогли ознайомитися, змогли спостерігати за засіданням комітету.

Сергій Олексійович Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Доброго дня, колеги! Доброго дня, гості! Сергій Демченко, народний депутат України. Для мене є головним питанням при розгляді зараз будь-якої моделі, яка буде запропонована нашими колегами, це питання: а задля чого? А задля чого ми на сьогоднішній день приймаємо цей законопроект чи плануємо прийняти цей законопроект? А задля чого в цьому законопроекті ми визначаємо участь міжнародних колег?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. Сергій Олексійович, я перепрошую, ми ж...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я формулюю питання. Да, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте коротко, суто з організації роботи, а не з...

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене час, в принципі, не вичерпався, з організації роботи. Я просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, ми зараз не представляємо моделі, тому, Сергій Олексійович, давайте з організації роботи, а потім будете представляти правки.

ДЕМЧЕНКО С.О. З організації роботи. Ці питання є ключовими, я пропоную на них нам відповісти перед тим, як розглядати ту чи іншу модель, тому що саме модель має базуватися на меті, яку ми переслідуюмо цим законопроектом. Яку ми переслідуюмо мету, залучаючи міжнародних експертів або в якості консультантів, або в якості осіб, які приймають рішення зобов'язальні для нашої країни? Коли ми відповідь на ці питання надамо, тоді ми можемо розглядати відповідні моделі або концепції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Почув. З урахуванням того, що різні моделі передбачають саме або участь міжнародних експертів, або їх відсутність, я думаю, що колеги, які будуть представляти моделі, вони відповідно і зможуть обґрунтувати ту чи іншу пропозицію, в тому числі і в такому сенсі.

Хотів би почати з себе і колективу також тих народних депутатів, які доєдналися до моделі моїх поправок.

Мої поправки вони передбачають, ті поправки, які внесені спільно з колективом авторів, вони передбачають в першу чергу це підвищення автономії самої конкурсної комісії. Тобто це, на відміну від редакції першого читання, конкурсній комісії надається право провести всі конкурсні процедури, а не тільки перевіряти доброчесність.

І по-друге, дуже важливо, що конкурсна комісія самостійно буде вирішувати правила своєї роботи. Тобто регламент конкурсної комісії, всі інші правила, правила проведення конкурсу і так далі. Це важливий принциповий набір поправок. Вони попередньо підтримані підкомітетом.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми говоримо тільки про перший, як це запропоновано Венеційською комісією. Тобто це тільки для першого складу конкурсної комісії.

Друга частина, це підвищення автономії Вищої кваліфікаційної комісії суддів від ВРП у порівнянні з моделлю першого читання.

І третя, це, так скажемо, найважливіше питання, це модель голосування конкурсної комісії, яка в першому читанні, нагадаю, була просто 4 із 6 членів конкурсної комісії. Після багаторазових консультацій, в тому числі з нашими міжнародними, з урахуванням необхідності також дослухатися до рекомендацій Венеційської комісії, яка говорить про ключову роль міжнародних організацій в допомозі у формуванні нового складу Вищої

кваліфікаційної комісії суддів. Але для того, щоб сама по собі конкурсна комісія працювала в рівних умовах з повагою до кожного члена цієї конкурсної комісії, мною запропонована модель, яка передбачає, що для того, щоб було прийнято рішення конкурсної комісії, треба щонайменше 4 голоси із 6, 2 з яких мають бути міжнародними експертами, 2 – суддями, тобто представниками від Ради суддів. Це гарантує рівність, це виключає жодні ризики антиконституційності або неконституційності, і ці рівні умови створюють необхідність для діалогу.

І, що найважливіше, кожний кандидат, який буде підтриманий саме таким складом, я маю на увазі саме при такому голосуванні, це буде означати, що більшість від міжнародних експертів і більшість від суддів, тобто 2 з 3 від кожної частини конкурсної комісії нададуть підтримку відповідному кандидату. Безумовно, ми говоримо про те, що найкращим кандидатом буде той, за кого проголосує конкурсна комісія 6 голосами із 6 або 5 голосами із 6. Але якщо виникне питання щодо 4 голосів, то має бути рівна підтримка і від міжнародних представників, міжнародних партнерів, і від представників судової спільноти. Це є, так скажемо, найважливіші принципові положення моделі, яка запропонована.

Колеги, я дякую за увагу і тоді пропоную передати слово... Запитання? Будь ласка.

_____ . Скажіть, будь ласка, ви вказали на таку дефініцію, що ми це робимо для того, щоб в нас була допомога в формуванні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з боку міжнародних організацій. Яка саме допомога необхідна Україні в формуванні Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, без якої Україна не може самостійно сформувати склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів? Це перше питання.

І друге питання. Якщо не буде відповідної допомоги, я так зрозумів з вашої доповіді, що не буде підтримки міжнародної спільноти. Міжнародна спільнота – це, наскільки я розумію, громадяни інших країн в тому числі.

Чому ви вважаєте, що якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів буде сформована в інший якийсь спосіб, то у нас не буде підтримки від громадян інших країн?

Дякую. Два питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-перше, міжнародні організації вже багато років надають підтримку Україні, експертну, в першу чергу, підтримку Україні у формуванні багатьох органів державної влади. І ця підтримка є дуже важливою для того, щоб Україна як держава, яка рухається в напрямку Європейського Союзу, та яка в тому числі в Конституції закріпила свій намір стати членом НАТО, наближала власні стандарти до стандартів міжнародних. Для того, щоб відповідати саме цим стандартам і запропонована модель, яка передбачає рівну участь міжнародних експертів у формуванні конкурсної комісії з відбору у ВККС.

Щодо другого питання. Я не говорив про те, що, я так розумію, чому я вважаю, що не буде якоїсь підтримки. Я не вважаю, що підтримка буде чи не буде. Цей шлях і саме ця модель за участю міжнародних експертів, вона є принциповою позицією в тому числі і Президента України, який в першій редакції Закону 3711 також передбачив необхідність залучення міжнародних експертів для допомоги у формуванні Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Така ж модель, нагадаю вам, міститься в законопроекті Президента України 5068, який стосується формування Вищої ради правосуддя. Ми його будемо ще обговорювати. Але це в тому числі політична позиція Президента України, яку я особисто підтримую.

Сергій Володимирович Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

У мене буде запитання, теж пов'язане з питанням так званих міжнародних експертів. Питання наступного характеру. Чи правильно я... У мене буде два їх коротких. Чи правильно я розумію, що ми все-таки зважаємо

на висновок Венеційської комісії і його використовуємо, а не розповідаємо, що це у нас "м'яке" право і що його можна не використовувати. Якщо це так, якщо ми спираємося на висновок Венеційської комісії, то у мене просте питання, пане голово: про які міжнародні організацій йдеться? Тому що Венеційська комісія чітко нам говорить, я цитую пункт 43 висновку. "Венеційська комісія рекомендує надати повноваження висувати кандидатів тільки тим організаціям, які зазвичай співпрацюють з Україною (увага!) у сфері судоустрою". Не антикорупційні, а в сфері судоустрою. Це трошки різні речі. Це нам "соросня" тут міняє дискурс дискусії, розумієте, коли вони знову своїх антикорупціонерів пропихують, це трошки інше.

Я взагалі проти міжнародних експертів. Я про це скажу, коли буду презентувати свою позицію. Але якщо формально ви дотримуетесь висновку Венеційської комісії, то це повинні бути трошки інші організації – не антикорупційні, а я ще раз цитую, "які зазвичай співпрацюють з Україною у сфері судоустрою". Це інший перелік організацій, це інші будуть люди, це інші будуть кандидати.

Я би хотів зрозуміти, як це відображено у вашій пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Володимировичу.

Пропозиція, яка внесена... Зараз. Так, це 405 поправка. Починається вона, це перший абзац: "Запропонованих міжнародними та іноземними організаціями, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх 5 років надають Україні міжнародно-технічну допомогу у сфері судової реформи та/або запобігання і протидії корупції" Та/або.

ВЛАСЕНКО С.В. Венеційська комісія ні про "та", ні про "або", ні про "антикорупціонерів" нічого не говорить. Навпаки, висновок Венеційської комісії абсолютно інший. Він говорить про те, що не повинно бути широке коло цих організацій, бо вони ж аналізують наш первинний законопроект і

кажуть, ви ж там написали "антикорупціонери", але це неправильно, треба написати тільки ті, що надають допомогу у сфері судової реформи. Крапка.

Хоча я підкреслюю ще раз, я взагалі проти цього пункту. Але я для себе хотів з'ясувати вашу позицію, щоб чітко розуміти ваш концепт. Чи ви підтримуєте висновок Венеційської комісії, чи ви щось там своє знову від себе, вибачте, додаєте. У мене питання немає, я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто не треба відповідати? Добре. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо у висновку Венеційської комісії написано одне, а у ваші пропозиції інше, то це означає, що ваша пропозиція не відповідає висновку Венеційської комісії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-перше, вона не протирічить висновку Венеційської комісії, вона його доповнює. Висновок Венеційської комісії містить рекомендаційний характер, і ми це застосовуємо з урахуванням ситуації, яка складається для того, щоб цей закон працював якомога ефективніше. З урахуванням того, що ви взагалі проти участі міжнародних організацій, тобто є моя пропозиція, я відповів на ваше питання.

ВЛАСЕНКО В.С. Я ж просто хотів її з'ясувати, пане голову. Я розумію позицію, що коли нам подобається висновок Венеційської, ми завжди кричимо "венеційка-венеційка", а коли нам не подобається висновок Венеційської, ми кажемо, ми ж його розширяємо, тлумачимо і так далі. Я зрозумів позицію. Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, з усією повагою до Венеційської комісії, я ще не пам'ятаю ситуації, коли абсолютно всі рекомендації Венеційської комісії були прийняті буквально. Тобто ми як народні депутати ...*(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я хочу вам нагадати, законопроект Соболева, Власенка про імплементацію рішення Венеційської комісії за наслідками розгляду законопроекту 1008. Єдине, що ви його проголосувати не захотіли. Але це інша історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Повернемося до цієї історії пізніше. Дякую.
Василь Іванович Німченко, будь ласка. Зараз питання до мене.

НІМЧЕНКО В.І. Питання до вас. Тут була заява вами сказана про те, що ми прямуємо до стандартів міжнародного характеру щодо формування судового корпусу з посиланням навіть на НАТО, там, де міжнародні експерти приймають участь у формуванні судового корпусу. Скажіть, будь ласка, де, в якій країні в такий спосіб приймають участь міжнародні експерти. Давайте ...*(Не чути)* адміністративні суди, там вообщє-то по посадам займають, по посадам займають. Я маю на увазі адміністративний суд. Скажіть, де вказано те, що обов'язковою умовою і вирішальним значенням є фахівці-іноземці, давайте так, як фізичні особи? Це я хотів би почути.

І друге. І те, що сказав пан Власенко, в його є сенс, тому що, якщо ви подивитесь на висновки Венеціанської комісії, Венеціанська комісія веде аналог з Антикорупційним судом у нас. Коли формувалися, вони сказали, що лише на тимчасовому рівні можна привлекать, чи як українською мовою, залучати фахівців-іноземців іменно в цьому напрямку на тимчасово. А що стосується на постійний, коли формується постійний орган судових установ і його діяльності, то це якраз і є, вони чітко сказали, що це може бути проявом порушення чи замаху на суверенітет і на незалежність національної судової системи. Оце те, що є в тому висновку стосовно антикорупційних судів.

І дальше. Якщо ви подивитись 43-ю, то вони якраз відсікають і говорять, потребує обмеженню, і лише стосовно тих, які співпрацюють в системі судоустрою і уже підписані договори про співучасть. Те, що вона

заввучала, і це ноу-хау в практиці, що хто визнає себе донором і каже, я як донор, ми як донори маємо право вносити кандидатури, тому що ми платимо. Розумієте, до чого ми прийшли? От про що йдеться.

Я хотів би, щоб ви мені все-таки відповіли, чому оце, те, що ви сказали, не стикується з висновком Венеційської комісії? І друге, що Венеційська комісія, 43-я, порахуйте, вони виокремили і акцентували увагу на тому, що іде питання лише ті, які працюють в сфері судоустрою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Відповідаю на перше питання. Коли ми говоримо про стандарти європейські, то мова йде про результат. Мова йде про те, щоб і органи судової влади, і судова система працювала так, як працює в країнах Європейського Союзу, і користувалася значно більшою підтримкою з боку як населення, так і правозастосувачів, в тому числі бізнесу, в втому числі іноземному. Тому мова йде про стандарти саме роботи судової системи.

Що стосується тимчасовості запропонованої моделі за участю міжнародних експертів, то і Венеційська комісія, і наш законопроект 3711 передбачає застосування цієї моделі саме тимчасово. Тому і в тілі закону передбачена основна модель, коли завершиться певний строк і нова конкурсна комісія буде сформована цілком національними органами влади та адвокатури, прокуратури і науковцями.

_____. Я перепрошую, у мене уточнююче питання.

Питання тимчасовості. Розумієте, коли ми формуємо комісію тимчасово, напевно, ми якось закриваємо якийсь період часу просто тимчасово, тому що ми по-іншому не можемо. Але ж у нас логіка інша, ми формуємо цю комісію за участю міжнародних експертів, тому що це найкращий варіант формування комісії. То навіть ми зараз зробимо найкращий варіант формування комісії, а коли закінчиться час повноважень цієї нової комісії, ми новий склад будемо формувати гіршим варіантом вже

складу комісії? Я просто не розумію. Як все це на кращих варіантах, давайте завжди формувати склад комісії у відповідний спосіб з залученням міжнародних експертів. Якщо це найкраще, чому ми найкраще тільки тимчасово використовуємо? В чому смисл, просто скажіть мені, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По-перше, ви можете запропонувати таку поправку для того, щоб конкурсна комісія в такому складі працювала назавжди, але це буде не відповідати дещо рекомендації Венеційської комісії, яка саме говорить про необхідність або про можливість тимчасового застосування такої моделі. І я не можу погодитися з тим, що ми можемо зараз оцінити, що є найкращим варіантом, що буде найкращим варіантом, а що буде гіршим варіантом.

І, на мій погляд, найголовніше – це не тільки перезавантаження обрання нової Вищої кваліфікаційної комісії суддів України за новими правилами, за конкурсною процедурою, але в тому числі і закладення стандартів роботи конкурсної комісії, яка потім, коли буде сформована вже національними органами, просто прийме ці стандарти, буде їх використовувати в своїй подальшій діяльності.

Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Я уточню. Я ж вас запитував не те як працюють суди, а я запитував те, що ви пропонуєте, як формується судовий корпус. Ви послалися на міжнародний опыт, на принципи, на Європу, що там отак ми повинні до цього іти, ми навіть в НАТО вже йдемо. Де там написано, що приймають участь представники науковців чи з України фахівці, чи з інших країн в цих країнах, от про що я запитував, формується судовий корпус суверенної держави. А те, що, як вони працюють хорошо і що люди їм вірять, це вже другий коленкор.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

Саме тому законопроектом...

НІМЧЕНКО В.І. В якій країні є чи нема?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...і моделлю, яка підтримана підкомітетом, запропоновано, що конкурсна комісія, саме конкурсна комісія, в якій, яка є допоміжним органом Вищої ради правосуддя, вона визначає кандидатів за квотою, як мінімум два кандидати на одну вакансію майбутнього члена ВККС. А рішення остаточне буде приймати вже Вища рада правосуддя, яка є конституційним органом і органом державної влади України.

Тому якась там критика щодо участі в допоміжному органі міжнародних експертів, я її не сприймаю, вважаю, що цілком можливе і правильне рішення.

НІМЧЕНКО В.І. Я вибачаюсь. Я хотів би, щоб ви назвали, взагалі є практика, що іноземці як експерти, як члени комісії формують судовий корпус в державі в Німеччині, в Англії, Франції, Іспанії, і люба, Мозамбік – люба, скажіть, будь ласка, є така практика чи нема?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович. Василь Іванович, ще раз, вони не формують судовий корпус. Вони допомагають сформувати, сформувати...

НІМЧЕНКО В.І. Скажіть, будь ласка, де, в якій країні, що вони допомагають так, що це передбачено законом, ви можете назвати тут, на засіданні комітету? Від цього для мене це багато залежить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я розумію. Якщо ви маєте... те, що я можу вас перепевнити у вашій позиції не залучати міжнародних експертів.

Шановні колеги...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, питання в тому, що ми маємо зрозуміти, для чого ми це робимо. Якщо ми будемо зрозуміти мету ... *(Не чути)* тоді концепція або та чи інша модель, яку пропонують автори, ми зможемо зрозуміти, чи дійсно вона виконує цю мету, чи дійсно ми досягаємо цю мету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Давайте просто ми чесно маємо один одному сказати, задля чого ми це робимо чи маємо зробити, що в цьому не так, чому ми не формуємо за участю експертів нашого комітету, наприклад. Чому, ми гірші експерти чи в чому питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, Сергій Олексійович, чому в цьому не приймає участь Верховна Рада, я думаю, то всім зрозуміло. Тому що...

ДЕМЧЕНКО С.О. ...*(Не чути)* Я ж не кажу, що це погано або гарно, давайте зрозуміємо, задля чого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що саме міжнародні організації мають великий досвід, в тому числі в оцінці доброчесності суддівської етики, тому що, на жаль, судова влада критикується і часто обґрунтовано за певний суддівський корпоративізм. Саме тому на тимчасовій основі і Венеційська комісія рекомендує нам залучити міжнародних експертів, які мають великий досвід, і я би сказав краще навіть іноземних експертів, які мають великий досвід саме в оцінці доброчесності майбутніх членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів і великий досвід в суддівській етиці.

Тому для того, щоб виникла довіра, збільшилася довіра суспільства до органів судової влади, і Президентом України, і мною як співавтором законопроекту 3711-д, де передбачена участь міжнародних організацій, в першому читанні, я це нагадую, і як автором відповідного комплексу

поправок і пропонується на тимчасовій основі залучити міжнародних експертів до участі в конкурсній комісії з рівними правами з представниками судової влади. Дякую.

Да, будь ласка, зараз Павло Васильович просив.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Колеги, давайте говорити відверто, ви задаєте питання Андрію Євгеновичу, чому міжнародні експерти, чому ми самі не можемо, ми можемо, ми вже 30 років самі могли і 30 років самі ходили до міжнародних експертів, до міжнародних організацій. І якщо нам треба щось, а дайте грошей, а допоможіть нам армію розбудувати, а допоможіть нам то, а міжнародні організації і наші партнери, прийміть нас в Євросоюз, далі там умови ставимо, вони ж теж 30 років нам вірили-вірили, вірили-вірили, а вже ж терпець десь і уривається, тому ми тут маємо йти трохи назустріч нашим і міжнародним партнерам, показати, що ми дійсно прагнемо для того, щоб наша судова система була незалежною в першу чергу.

І, по-друге, щоб вона приймала законні в обґрунтовані рішення. Тому ви можете скільки завгодно ще задавати питання, чому міжнародні експерти. Тому що забрехалися за 30 років вже.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Оце головна причина, я також погоджуюсь. Я перепрошую, що я так. Можна, так?

Я з Павлом погоджуюсь, напевно, у формі, але в суті хочу уточнити. Напевно, на мою думку, так, чому виникли міжнародні експерти, чому виникли в якості не консультантів, а ті, хто приймають відповідні рішення. Не тому, що ми забрехалися з вами. Я все, що обіцяв на посаді своїй як народний депутат на сьогоднішній день, нічого всупереч не роблю. І тому мене в брехні в даному випадку, сказати, що це я зробив, не можна. Я думаю, що і всіх присутніх тут колег.

Але, напевно, є відповідна недовіра, я сказав би. Я сказав би, не те, що хтось когось обманював, так, тому що ми, напевно, не схопили когось за руку, немає відповідних вироків або інших варіантів визначення цих питань. Але є недовіра. Недовіра між нашими міжнародними партнерами і Україною. І недовіра ця, напевно, вже є наслідком дій безпосередньо органів влади, на жаль, і на сьогоднішній день існуючих органів влади також є. Оскільки ми з вами два роки працюємо. За ці два роки довіра не відновила. Не виникло у нас у нас... Пан Павло, так, не виникло у нас на сьогоднішній день такої ситуації, щоб нам сказали, ви робите, ми до вас не втручаємось, до ваших питань. Навпаки все більше і більше намагання показати, що без нас будь-який процес в країні, він не має відбуватися без пояснення причин. А от пояснення причин, напевно, те, що ви сказали, в недовірі.

Так ми маємо зрозуміти, що ми маємо зробити для того, щоб довіра відновила? Ми маємо залучити всі державні органи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я перепрошую дуже.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зараз закінчую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз є питання до мене, як і до моїх колег, які підписали. Зараз не є виступи.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Просто по недовірі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У вас буде час виступити.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, я завершую.

Тому, на мою думку, ми маємо зараз спрямувати зусилля для того, щоб ця довіра відновила, а не використовуємо недовіру, продовжуючи, що вона

існує, здійснювати якісь дії, які нам кажуть, що це враховуючи тому, що ми вам не довіряємо, давайте зробимо ось так і ось так. Ні, це шлях в нікуди.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, питання? Немає.

Ігор Фріс, будь ласка.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово. У мене питання по суті законопроекту.

Ознайомившись із запропонованими вами правками, визначено, що ми залучаємо міжнародних експертів з організацій, які надають Україні міжнародну технічну підтримку у сфері судової реформи та/або запобігання протидії корупції протягом останніх 5 років.

Скажіть, будь ласка, чи не вважаєте ви, що ми обмежуємо тим самим право інших подібних міжнародних організацій, які є досить фаховими і на світовому рівні можуть залучатися в тому числі надати Україні якусь підтримку, але ось цей 5-річний термін у нас обмежує доступ їх або можливість залучення провідних фахівців у цій сфері?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за питання.

Я не вважаю, що це є обмеження. Ця норма саме говорить про ті організації, які постійно, тобто дуже тривалий час надають технічну допомогу Україні саме з цих питань. Ця норма також узгоджувалася із представниками міжнародних організацій, тобто ця модель також була запропонована ними. І вони пояснили це саме таким чином, як я зараз пояснюю. Мова йшла про міжнародні організації, які тривалий час надають допомогу Україні, тобто розуміються на ситуації і в судовій системі, і в українському законодавстві, і для того, щоб не змогли прийняти участь організації, які там, наприклад, щойно зареєстровані. Це моя пропозиція, яку підтримав підкомітет і яку я також прошу підтримати.

Дякую.

_____ . (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, тоді є пропозиція передати слово Олегу Анатолійовичу Макарову для представлення своєї моделі поправок.

МАКАРОВ О.А. Шановні колеги, вже 18 місяців у нас немає Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Ви знаєте стан заповнення вакансій в суддівському корпусі, більше третини вже вільних вакантних місць. І навіть якщо ми проголосуємо законопроект у травні цього року, то Вища кваліфікаційна комісія суддів почне свою роботу не раніше грудня, і перші судді будуть призначені вже аж в наступному році.

Для того, щоб у нас було якісне призначення суддівського корпусу нам необхідно попрацювати над тим, щоб були обрані достойні люди у Вищу кваліфікаційну комісію суддів. Для того, щоб у Вищу кваліфікаційну комісію суддів попали достойні, порядні, добросовісні люди, нам необхідно правильно сформулювати алгоритм формування, власне, конкурсної комісії, яка буде обирати цих членів ВККС.

В тому концепті, який я прочитав у шановного Андрія Євгеновича Костіна, я бачу, позиція, яка близька до концепту, який я оголошував, але так само хотів би вступити в деяку дискусію, представляючи свій концепт.

Я хочу нагадати, що за моєю пропозицією ця конкурсна комісія була визначена як допоміжний орган у складі Вищої ради правосуддя. Формується вона за пропозиціями міжнародних та іноземних організацій, які співпрацюють з Україною у сфері... надають міжнародну допомогу у сфері правосуддя та/або антикорупційної політики, а троє призначаються за пропозицією Ради суддів. Але затверджує цей склад Голова Вищої ради правосуддя.

Я не бачу ніякої загрози суверенітету в даному випадку, оскільки така конструкція діє всього, будемо спілкуватись, 1, 2 чи 3 роки і повністю

процедури допоміжного органу... саме виконує роботу як допоміжний орган, і фінальні повноваження щодо призначення членів ВККС в даному випадку належить конституційному органу згідно статті... який діє відповідно статті 131 Конституції, а саме ВРП.

Що я хотів би сказати, що я вважав би, що на цьому етапі ми повинні дати більше автономії цьому допоміжному органу – конкурсній комісії. Як ви знаєте, що в тілі закону написано, що він формується з 6 членів, 3 з яких призначаються Радою суддів: один від Ради адвокатів, один від Ради прокурорів, один від представників Національної академії вищих учбових закладів правових наук. І вважаю, що це має відбуватися через 3 роки, а конкурсна комісія, яка вказана в "Перехідних положеннях", повинна працювати мінімум 3 роки і фактично сформувати перший склад ВККС, а також працювати над заповненням вакансій, які можуть в той час з'являтися протягом цих 3 років.

Найголовніше питання, декілька головних принципових питань, але за той час, який відведений, зможу всі представити, це питання, в який момент вважається повноважним вища конкурсна комісія і яким чином приймає рішення.

Я вважаю, що рішення повинно завжди прийматися більшістю голосів, тобто 4 з 6, 2 з яких мають бути представниками, призначеними міжнародними та іноземними організаціями. Тут треба поставити крапку. Якщо ми ставимо крапку, тоді можлива комбінація "3 представники міжнародних організацій іноземних і один представник Ради суддів" у концепті, який написано у Андрія Євгенійовича "2 плюс 2", тобто "3 плюс 1" неможливе. Я вважаю, що ми можемо поставити крапку після слів: "2 представники, призначених міжнародними іноземними організаціями".

В моєму концепті відбір проходить в два етапи. Конкурсна комісія здійснює на відміну від тексту, затвердженого в першому читанні.

На першому етапі конкурсна комісія здійснює відбір, за результатами розгляду документів проводить співбесіди і фактично рекомендує

кандидатів із розрахунку одного кандидата на одне вакантне місце. А, власне, Вища рада правосуддя, якщо вже створила допоміжний орган, то потрібно йому дати достатньо автономії, і вона затверджує, перевіряючи відсутність порушень в роботі конкурсної комісії, чи був склад комісії правильно сформований, чи рішення підписані, чи рішення містять посилання на законодавство, тобто переконавшись в коректності подачі, власне, цих документів, має затвердити той склад, який пропонується конкурсною комісією.

Хочу сказати, що треба погодитися з тим, що затвердження першого складу і затвердження просто вакансій може бути трошки різним. Припустимо, з 16 членів ВККС один чи два подали у відставку чи з якоїсь причини перестали, втратили бажання працювати, і на одну або на дві вакансії організують конкурс. І в даному випадку конкурсна комісія могла би, я вже погодився, там після роботи восьми з половиною годин дискусії на підкомітеті, що в такій процедурі можна подавати там припустимо на дві вакансії чотири кандидатури. Умовно кажучи, на одну вакансію дві кандидатури, з двох Вища рада правосуддя могла би обирати.

Але перший конкурс, послухайте, суть дуже важлива, це найконцептуальніше питання, яке ми повинні вирішити. Перший конкурс ми повинні заповнити, 8 членів ВККС мають бути суддями або суддями у відставці, 8 належить до інших правничих професій – 16 кандидатів. І подавати 32 кандидатури зараз забагато, бо фактично, щоб з 32 обрати 16, потрібно проводити фактично новий конкурс. А за яким критерієм ВРП, на жаль, при всій повазі, має критику досить серйозну зараз від всіх, буде проводити конкурс, обираючи 16 з 32?

Тому, як на мене, то в даному випадку конкурсна комісія сформована таким чином, як допоміжний орган, повинна подати саме 16 кандидатур на 16 вакантних місць першого складу. Є дискусія: 20 чи 16 (я за 16), але точно ні в якому випадку не 32. Бо я це кажу всім, будуть обрані худшіе из лучших. Ви знаєте, яким чином будуть вирішуватися питання, хто з цих 32

повинен зайняти 16 місць, будуть дзвінки, буде суб'єктивізм, буде там клановість і вербування майбутніх вірних людей, не знаю кому, ВРП чи якимсь іншим представникам, які хотіли би мати вплив на безсторонню цю кваліфікаційну комісію суддів. Тому я переконаний, що в першому конкурсі має подаватися саме 16 кандидатур на 16 вакансій.

Серед інших питань... Це найпринциповіше питання, яке я піднімаю. Серед інших питань, на які звернув увагу, я вважав, що 15 років стажу для кандидата у Вищу кваліфікаційну комісію суддів забагато. Я вважаю, що 12 років достатньо. Якщо ми візьмемо середній вік, коли отримують юридичну освіту і починають, власне, працювати в професії після закінчення вищого навчального закладу юристи, тому матимемо десь 22-23 роки, плюс 15 – це 37, плюс там не всі ж в 37 подаємо, тобто фактично від 40 років будуть кандидати. І далі я вважаю, що можна цей вік на 3 роки трошки зменшити. Якщо там буде у нас 36-, 37-річні декілька осіб, нічого страшного в цьому не буде. Тому я пропонував би з 15 до 12 понизити стаж.

Хотів би звернути увагу, що аналогією з ВРП було б непогано вказати, що, якщо головою ВККС стає представник... член Вищої кваліфікаційної комісії суддів, який призначений за квотою суддів, судді у відставку, то заступником його має бути представник інших професій, іншої юридичної професії, відповідно дві палати по 8 осіб і треба забезпечити там рівне представництво, і тоді буде більш збалансоване обговорення і, власне, прийняття рішення, на мій погляд.

Щодо інших питань, зараз не буду піднімати за браком часу, але найголовніше – це те, що на даному етапі, якщо ми вже почали, якщо ми вже 18 місяців пробули без ВККС, якщо вже Законом 1008 наважилися ліквідувати те ВККС, то зараз формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів повинно відбуватися саме за участю сформованої конкурсної комісії, до якої буде найбільша довіра, і саме вона повинна перевіряти як добросовісність, так і кваліфікацію, і подавати вже фінальний список на затвердження, що дуже важливо і принципово.

Щодо інших питань, які можуть виникати, принципів під час обговорення правок, я буду брати слово, зараз просто не хотів би забирати час для своєї доповіді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, чи є запитання до Олега Анатолійовича з урахуванням моделі, яка запропонована зараз? Я розумію, що вона обговорювалася на засіданні підкомітету, багато вже було дискусій.

Сергій Володимирович Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

У мене коротке питання. Чи правильно я зрозумів, що у вашій концепції комісія – це по суті робочий орган Вищої ради правосуддя?

МАКАРОВ О.А. Це допоміжний орган...

ВЛАСЕНКО С.В. Я якраз хотів це і уточнити, бо якщо він допоміжний – це одна..., чи він допоміжний, чи він все-таки, так би мовити, як структурний підрозділ Вищої ради правосуддя.

МАКАРОВ О.А. Можемо теоретичну дискусію стосовно адміністративного устрою органів відкласти трошки, але мова йде, що це допоміжний орган, а не сторонній орган. Тобто там досить чітко вказане формулювання, можемо зараз його почитати, подискутувати, доопрацювати, якщо є таке бажання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. В мене є питання. Тобто ми деякі питання вже дискутували.

Перше, Олег Анатолійович, які саме з запропонованих вами оцих принципів положень, які саме не враховані, я просто не пам'ятаю все, не

враховані підкомітетам, так скажемо, щоб ми розуміли, на яких саме потім питаннях... або ставити їх на голосування, або обговорювати, якщо ви скажете, окремо. Просто, мабуть, не на зараз, ви просто підготуйте, тому що деякі ваші пропозиції враховані, тому... Якщо ви тільки невраховані перелічили, то...

МАКАРОВ О.А. Вони, розумієте, як вони враховані, вони враховані концептуально і потім ми порівнювали їх не з першим читанням, а з правкою Костіна, і групою під керівництвом Костіна, які мають, я так розумію, домінуючий характер. Тому в нас тепер, як, на жаль, й інші законопроекти, які проходять через інші комітети, в нас виходить, що ми спочатку обговорюємо проект президентський, відправляємо його на повторне перше читання. Повторне перше читання повинно досягнути максимального консенсусу, потім не досягаємо, і фактично 94-а, 95-а, приймемо "Перехідні положення", ключові статті, подаються від, ну, фактично, представників більшості в новій редакції. І всі правки, які були до тексту прийняті в першому читанні, втрачають сенс, оскільки абсолютно новий текст подається, який приймається за основний.

Треба віддати належне авторам цих великих правок, фактично нового законопроекту, що вони готові працювати з правками і вдосконалювати текст свого ...свій текст. А в цій ситуації ми розуміємо, що тоді правки будуть прийняті не в повному обсязі, а частково. А частково в якому формулюванні – знову треба працювати редакційній комісії. Ми нормально описаний в Регламенті порядок прийняття законопроекту перекладаємо в такий досить ручний.

Але що нам треба зробити? Нам треба затвердити в результаті текст закону, який погоджений, а потім від нього вже дивитися правки, які правки під цей текст погоджений підходять, а де не вистачає цих правок, то треба ці правки подавати як комітетські правки, і тоді ми можливо вийдемо на погоджений, збалансований текст, який дозволить сформулювати конкурсну

комісію. І конкурсна комісія Вищу кваліфікаційну комісію суддів, а Вища кваліфікаційна комісія суддів якісний склад, суддівський склад.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Маленьке питання, а потім Сергій Олексійович. Чому саме 12 років стаж? Ми це обговорювали ще під час підготовки до першого читання. Просто для того, щоб розуміти, тому що попередня модель – 15 років, для ВРП 15 років, Конституційний Суд – 15 років професійного стажу. Чому для ВККС ви просто пропонуєте 12? Ну, для того, щоб ми всі розуміли, чому саме.

МАКАРОВ О.А. Ну, просто трішечки... мова йде не стільки про стаж, бо 12 років для роботи відбору і атестації суддів, мені здається, достатньо саме професійного стажу. Це ж не вирішення важких юридичних справ, як Верховний Суд чи ВККС. Мова йде про те, що це фактично такий, знаєте, кадровий відділ. І для цього кадрового відділу життєвого досвіду, починаючи там з 37 років, достатньо з 35-37 років. Просто я пропонував би, мені здалося, що якби ми трошки помолодшали, дали можливість взяти участь людям, які на 3 роки молодші, ніж те, що в нас виходить, то, можливо, якісь якісні кандидати могли б пройти. Я прізвищ таких не знаю, але мені здалося, що могли збільшити можливість створення такого якісного складу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олегу Анатолійовичу.

У Сергія Олексійовича Демченка було питання. І чи є інші питання? Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

У мене питання по цій моделі пана Макарова. Відповідно до доповіді я зрозумів, мотивація цієї моделі – це відсутність Вищої кваліфікаційної комісії суддів місяці. Але, напевно, ми маємо трошки глибше розуміти, я зараз питання

сформулюю, що у нас проблема не у відсутності Вищої кваліфікаційної комісії суддів місяці, а проблема у відсутності добору суддів, проблема у відсутності кадрів у судовій системі. І зараз, ось саме в цей час, це найбільша кількість вакантних місць за всю історію України, напевно, що було за все життя України.

І не є саме це причиною на сьогоднішній день вашої запропонованої моделі, що це орган буде працювати за участю міжнародних експертів тимчасово, тому що саме за цей тимчасовий час ці всі вакансії будуть заповнені за участю міжнародних експертів фактично, і саме цим викликана тимчасовість цього органу?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, нагадаю: ми задаємо питання зараз. Але для того, щоб...

МАКАРОВ О.А. Так по мотивах більш-менш правильно переказали мій концепт, але він більш чітко вказаний в моїх правках. Тому, щоб зараз всі правки не зачитувати, у мене їх, здається, там біля 60, то в цілому напрям правильно ви зрозуміли.

ДЕМЧЕНКО С.О. І ще уточнююче питання. Ви сказали про те, що найбільша довіра до іноземних експертів. Чому ви так вважаєте?

МАКАРОВ О.А. Це на якій хвилині стенограми ви те почули?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви так сказали: "тому що найбільша довіра саме до іноземних експертів". Це було, я цитую. Якщо це не так, то спростуйте, будь ласка. У нас... Я не заперечую проти цього.

МАКАРОВ О.А. Сергій Олексійович, ви якщо заявляєте, можете самі спростовувати, я сказав те, що я сказав. І, власне, концепт мій викладений. Тому зараз я не пам'ятаю, в якому контексті ви зараз взяли цю цитату, а, можливо, нечітко почули, тому зараз коментувати, воно буде абсолютно така... робота. Ми говоримо про той концепт, який описаний в першій редакції, який був описаний в проекті, який поданий Президентом, потім описаний в редакції, який поданий комітетський, який прийнятий в першому читанні. І так само він повторюється в правках моїх, і я так розумію, групи депутатів, народних депутатів, де першим прізвищем стоїть Костін.

Ми розходимось в деяких деталях, але в цілому ви зрозуміли правильно цей концепт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Чи є ще питання? Якщо немає, я тоді пропоную...

Сергій Володимирович Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я теж спробую не зловживати. Але мені треба буде трошки більше часу ніж вам, при всій повазі.

Епіграф.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви десь слоган, девіз пропонували для нашого комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Епіграф. Так, я ж кажу, епіграф.

Всі ж пам'ятають фільм "Міміно" і оцей фантастичний допит Фрунзіка Мкртчяна у фільмі "Міміно": "Кто такой этот потерпевший? Не знаю я никакой потерпевший". От у мене такий... це епіграф. Потім ви зрозумієте, чого він виник.

Перед тим, як презентувати ту концепцію, яку я запропонував у своїх поправках, я хочу сказати саме чому виникла та пропозиція, яку я зробив. Ви знаєте, шановні колеги... Ну, по-перше, я вдячний всім, хто говорив до цього. І дуже прошу і в подальшому припинити політичні гасла, коли ми обговорюємо питання судоустрою. І забути розказки про те, що 30 років було все погано, 30 років влада там нічого не робила. Я єдине, що можу сказати, що за 30 років історії України не було такого випадку, що ВККС майже два роки не працює. От такого точно не було.

А судова система, і багато колег це пам'ятають, і я це пам'ятаю, до 2010 року, так, були нарікання, так, були проблеми, але судова система працювала. Я переконаний, що Михайло Миколайович теж це підтвердить у певний спосіб. Бо він тоді був працюючим суддею. Тому давайте політику з цього приберемо і поговоримо про реальні практичні речі.

Ви знаєте, мені здається, в принципі що це ганьба повна для української нації, що ми не можемо знайти шість чесних людей або вісім чесних людей в комісію по добору членів ВККС. Сорокамільйонна нація не може знайти самостійно 6 чесних людей, і нам потрібні якісь порадики до цього, дорадики і так далі. Нам кажуть, що міжнародні експерти самі кращі, вони там самі якісь... Давайте собі уявімо, припустимо, от я часто сперечаюся з нашим товаришем Олегом Анатолійовичем Макаровим. Але якщо Макаров буде в цій комісії, що в когось будуть сумніви в тому, що він буде неупереджений? Ми людину просто знаємо. А я можу прізвищ таких багато назвати: а Шишкін, а Домбровський, а Дідківський, а Джунь, а Казюбра, а Довгерт? Ми що, не можемо знайти людей самостійно, яких ми делегували, обрали б у цю інституцію, і вона б обирала. Але тут є один маленький нюанс. У нас по Конституції за це відповідає Вища рада правосуддя.

Я чого, Олеже Анатолійовичу, задавав питання: чи це частина ВРП, чи не частина ВРП? Послухайте, якщо це не частина ВРП, якщо це додатковий орган, допоміжний (яка різниця), то це означає, що обирає цих людей не ВРП, а цей допоміжний орган.

_____ . Він допомагає ВРП обирати.

ВЛАСЕНКО С.В. Не треба допомагати ВРП обирати. Конституція про це нічого не говорить, ні про яку допомогу. ВРП обирає самостійно, тобто воля ВРП повинна бути на вибори серед усіх, кого вона хоче обрати, а не серед тих, кого їм запропонують. Це придумав свого часу маловідомий український політик Віктор Федорович Янукович оцю концепцію. Я ще раз підкреслюю: воля ВРП за Конституцією не може бути обмежена під час обрання. Це другий момент, із якого я виходив.

Третій момент, із якого я виходив. До речі, зверніть увагу, нам не пропонують іноземців, нам пропонують те, що нам міжнародні експерти когось запропонують. Це не означає, що вони запропонують іноземців. Але у мене просте питання: ми що без них українців не можемо обрати? Чи вони нам обов'язково необхідні.

Другий момент, який мене привів до тої концепції, яку я зараз вам презентую. Назвіть мені, питання риторичне, але хай кожен подумає і подумки сам собі назве хоч один за 6 років якісний конкурс, який був проведений в українській державі і результати якого ми не знали заздалегідь. Назвіть мені хоч один такий конкурс. Це, по-перше.

А, по-друге, я хочу підтримати двома руками Президента України, який, не проводячи жодних конкурсів, призначає голів обласних державних адміністрацій. Молодець! Молодець! І нічого йому не заважає це робити. І не створює конкурсних комісій, і реалізує свої повноваження. Підтримую Володимира Олександровича Зеленського в цьому напрямку.

І тому, колеги, мої поправки діляться на дві частини.

Перша частина. Це, так би мовити, загальне стандартне призначення ВККС і "Перехідні положення" – це тимчасове ВККС, яка призначається для того, щоб дійсно вирішити те питання, про яке ми говоримо, а саме в максимально стислі терміни відновити добір суддів та ті вакансії, які у нас є.

Дійсно із 7 тисяч суддів, вже називаючи цифру 2,5 тисячі вакансій, такі говорять про те, що мінімум тисячу місць, ще треба добирати суддів. Тобто реально нам на 8 тисяч суддів не вистачає 3,5, якщо говорити чесно, і це такі оптимістичні цифри. Але як мінімум точно 2,5 із 7 немає людей.

Тому я пропоную, оскільки конкурси повністю дискредитовані, конкурси не мають ніякого відношення до конкурсів, давайте скажемо чесно. Ну, пробачте, якщо заздалегідь всі знають переможців конкурсів, якщо заздалегідь всі розуміють, що буде відбуватися, а конкурс – це ширма, проста ширма, яка не має ніякого відношення до реальності. Я пропоную залишити на постійній основі той механізм, в якому обирається ВККС зараз. Якщо органи, які обирають ВККС будуть мати бажання проводити за конкурсною процедурою, вони будуть мати для цього можливість, жодної заборони на це немає. Якщо будуть вважати за необхідне проводити конкурс, хай проводять конкурс. Це перша частина.

Тепер друга частина. Я запропонував декілька... альтернативно-перехідний період. Найкраща альтернатива, яка є, – нам потрібно ВККС уже. І нехай ВККС у нас обере Раду суддів замість з'їзду. Але ця ВККС буде обиратися на один рік, для того щоб за цей рік провести нормально повноцінну процедуру...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не тільки у вас.

ВЛАСЕНКО С.В. На жаль. Але вбили в голову, це вже вбили в голову. Я розумію, що, вибачте, за такий термін "соросята" це вміють вбивати в голову штампи, і деколи сам себе ловиш на думці, що ти вже говориш штампами. Єдине, що вони вміють, вбивати в голови штампи і більше нічого.

Тому ще раз підкреслюю, замість з'їзду суддів обирає Рада суддів на рік. Потім обирає Національна академія правових наук в особі президії на рік, Рада адвокатів двох осіб на рік, Уповноважений Верховної Ради з прав людини дві особи на один рік і голова Державної судової адміністрації.

Тобто всі ті самі суб'єкти, єдине, що замість з'їздів для того, щоб це було швидко ті органи, які мають ці повноваження в період між з'їздами. І у нас ВККС буде сформовано достатньо і достатньо швидко.

Я переконаний, що за цією процедурою ВККС можна сформувавши за один місяць. Я ще раз підкреслюю, але тут питання не в довірі чи... Да ні до кого немає довіри зараз.

_____. Чого ні до кого?

ВЛАСЕНКО С.В. Ні до кого немає довіри.

_____. До мене є.

ВЛАСЕНКО С.В. Соголасен.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ціла фракція є.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, з фракцією вопрос... Тому тут це перше.

Друге. Друга моя пропозиція. Не вводити ніяких перехідних періодів і залишити той самий порядок обрання, але ця пропозиція гірша, тому що вона потребує часу певного, скликання з'їздів і так далі, і так далі.

Третя пропозиція. Зараз, я з вашого дозволу, уточню. І якщо буде підтримано концепт конкурсної комісії, з чим я не зовсім погоджуюся, але розумію, що з різних причин цей концепт може бути підтриманий і підтверджений, я категорично проти того, щоб ця конкурсна комісія формувалася за участю або за впливу будь-яких іноземних експертів, організацій і так далі. Ця комісія повинна бути сформована з двох осіб з числа суддів або суддів у відставці, запропонованих Радою суддів, та двох осіб, запропонованих Радою прокурорів, двох осіб, запропонованих Радою

адвокатів. Оце буде тоді українська конкурсна комісія, яка може щось там рекомендувати, але з усіма тими застереженнями, про які я говорив.

Це компетенція Вищої ради правосуддя, і ця компетенція не може бути обмежена. Тому ця комісія повинна працювати лише як частинка Вищої ради правосуддя і діяти як, ну, умовно кажучи, як орган Вищої ради правосуддя, і тоді це, напевно, буде конституційно, і тоді, напевно, це буде працювати, і тоді, напевно, це буде якось зроблено. І, до речі, ця пропозиція теж є, умовно кажучи, достатньо швидка з точки зору її реалізації. Вона є більш сумнівна з точки зору Конституції, але теж є швидка з точки зору реалізації.

Тому я ще раз, закінчуючи, таке чи не таке, але це точно не зміни до Закону про Конституційний Суд, упихнуті в Закон про старост. Точно, це точно не воно, точно не воно. Чи воно таке, чи не таке. І це точно щось, що зроблено в рамках публічної дискусії, а не під столом вночі, вибачте, під конкретну особу.

Тому ще раз підкреслюю, конкурси себе вичерпали, конкурси себе дискредитували. Питання суверенітету на сьогоднішній день є визначальним. І, до речі, я хочу нагадати, хочу звернути увагу, що про це теж чітко говорить Венеційська комісія, що такі експерти – це точно є одразу вплив на суверенітет, одразу вплив. Так, Венеційська комісія далі стать кому і пише, що, ну, можливо, тимчасово, можливо, можна, але все одно це вплив на суверенітет.

Тому, виходячи з цих двох позицій, я і запропонував ті поправки, які я запропонував. Я не буду торкатися технічних питань, бо насправді я вважаю, що нам треба зараз вирішити концептуальні питання. Єдине що, серед технічно-концептуальних питань є питання все-таки наявності повної юридичної освіти у членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Бо є пропозиції у нас з неповною юридичною освітою обирати членів ВККС. Принаймні в одній із пропозицій це є, я просто хотів звернути на це увагу.

Говорячи про те "какой такой потерпевший", ніяких міжнародних експертів. Мається на увазі це. Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович.

Чи є питання? Сергій Олексійович, да, як завжди, питання. Якщо можна, коротке.

ДЕМЧЕНКО С.О. Можна коротке, можна. Можна і довге.

Пане Власенко, у мене до вас конкретне питання. Ви сказали про те, що ми, як пропонує ваша модель, використати існуючу до припинення повноважень попередньої Вищої кваліфікаційної комісії суддів модель обрання членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів задля того, щоб якнайшвидше відновити добір суддів. В мене питання. А чи не правильно тоді за такою ж логікою просто зараз відновити повноваження попереднього складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів, яка була обрана саме за цим принципом? Це перше питання.

І друге питання. Ви сказали про те, що обирали б і склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів на один рік. Чи впевнені, що буде цього року достатньо і вона встигне взагалі розпочати відповідний добір суддів? Оскільки на сьогоднішній день, я думаю, це не секрет, склад Апарату Вищої кваліфікаційної комісії суддів знаходиться в такому стані, що його необхідно буде, якщо не заново, то на 50 відсотків формувати, обучати і поки це все здійсниться, за нашими підрахунками, в спільному спілкуванні з представниками Вищої кваліфікаційної комісії суддів, на жаль, яких на сьогоднішній день тут нікого немає. Я пропонував би їх все-таки запрошувати на відповідні засідання, коли стосується питання формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів. То відповідно до наших спільних обговорень мінімум рік знадобиться задля того, щоб запрацювала Вища кваліфікаційна комісія суддів з дати, коли ми оберемо новий склад членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Два таких питання.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

По-перше, відновлювати склад ВККС, повноваження якої були припинені Законом 193, законопроектом 1008 – це приблизно те саме, що скасовувати указ попереднього Президента про призначення суддів Конституційного Суду. А відтак це є абсолютно неприйнятним і робити це, на жаль, неможливо.

Я розумію, що це б з точки зору швидкості було б найбільш швидким варіантом, але це неможливо з юридичної точки зору, оскільки закон було виконано і їх повноваження припинені, відтак відновити їх неможливо.

Я ще раз підкреслюю, в своїй концепції я запропонував дві частини закону. Перша – це стандартна процедура, а друга – це так званий перехідний період. Якщо застосувати один із варіантів, які я запропонував, а саме скорочену форму формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів, то на моє переконання, якщо буде на це добра воля всіх органів, які є органами по призначенню, то насправді за моєю формулою на 1 рік ВККС можна сформувати за 1 місяць, а після цього вже займатися апаратом, штатом і всім іншим. І ВККС зможе...

Я переконаний, що Рада суддів зможе зібратися за 1 тиждень і, можливо, вони якісь попередні процедури у себе проведуть і їм треба буде 2-3 тижні, але за місяць, я переконаний, що можна сформувати за цією процедурою ВККС, яка запрацює, по якій точно не буде сумнівів з точки зору втрати суверенітету, по якій точно не буде сумнівів з точки зору впливу іноземних держав або когось іншого, по якій точно не буде сумнівів з точки зору конституційності або неконституційності призначення членів ВККС, а відтак контролю, в тому числі через діяльність ВККС, за українською судовою системою. Тому отака відповідь на два питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, якщо немає інших питань, в мене є таке прохання. З урахуванням того, що наші колеги, автори правок, також мають сьогодні комітети, я хотів би в порядку виключення зараз надати слово нашому колезі

Сергію Іонушасу. В нього є важлива поправка, на яку він хотів звернути увагу, щоб, можливо, ми її внесли як комітетську або відредагували нашу пропозицію. Це стосується конкурсів, які вже розпочаті, які були розпочаті ВККС, щоб пан Сергій міг доєднатися до роботи свого комітету.

Пане Сергію, будь ласка.

ІОНУШАС С.К. Дуже дякую, Андрій Євгенович.

В цілому я підтримую ту концепцію, яка запропонована вами, я є співавтором цих правок. Хотів би зазначити, що той концепт, який є в комплексних поправках, повністю відповідає концепції з розвитку органів правосуддя конституційного судочинства, яка була презентована Президентом Володимиром Олександровичем Зеленським. Але я хотів би від себе сказати, що, окрім запропонованої моделі, я особисто міг би погодитись із певними пропозиціями Олега Макарова, що стосується кількості кандидатур. Тобто я вважаю, що це може бути 32, це може бути 24, це може бути 20 на вирішення комітету, але в будь-якому разі не 16. Тому що Вища рада правосуддя повинна все ж таки приймати фінальне рішення.

Що стосується моєї поправки, шановні колеги, вона стосується суті того питання, що в нас не працює, на жаль, Вища кваліфікаційна комісія суддів і багато кандидатів вже здали кваліфікаційні комісії. І я дякую комітету, що є комітетська правка, вона знаходиться в таблиці після правки 399 Сергія Володимировича Власенка. Вона стосується двох моментів. Перше – можливість завершити процедури, які були розпочаті попередньою Вищою кваліфікаційною комісією.

І друге. Це 292, вона стосується зупинення перебігу строків. І другий момент, він стосується лише тих суддів, які зараховані до резерву на заміщення вакантних посад. Я вважаю, що все ж таки ми повинні зберегти і не допустити дискримінації, оскільки кваліфікаційні іспити здали не тільки на посади місцевих суддів, тобто я пропоную додати не тільки, які... перебіг строку зупиняється для кандидатів на посаду суддів, яких було зараховано до

резерву на заміщення вакантних посад суддів місцевих судів, а я пропоную так, як було в моєму листі з пропозиціями, "а також і інших кандидатів на посаду суддів, кваліфікаційне оцінювання яких тривало та не було завершено на момент припинення повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів". Тобто щоб у нас не було, щоб це стосувалося не тільки місцевих суддів, а всіх кваліфікаційних іспитів.

(Шум у залі) Ні, це комітетська правка. Після 399-ї Марченка. Комітет з питань правової політики. *(Шум у залі)* Там є два абзаци: перший абзац стосується закінчення процедур, другий абзац стосується зупинення перебігу строків. Так моя пропозиція лише щоб другий абзац стосувався всіх кандидатів, а не тільки кандидатів, які зараховані до резерву місцевих судів.

(Шум у залі)

Ні, які проведені попередньо у Вищу кваліфікаційну комісію суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які не завершено.

ІОНУШАС С.К. Які не завершено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович Новіков тут, а потім Денис Маслов.

НОВІКОВ М.М. Тільки питання, оскільки я хотів зрозуміти, "а також інших кандидатів на посаду суддів". Тобто вони ще не судді, вони – кандидати на посаду судді. А далі йде "кваліфікаційне оцінювання яких тривало". Кваліфікаційне оцінювання тривало тільки відносно діючих суддів, а не кандидатів.

Тобто в нас є, щоб ми розуміли, дві категорії осіб, які проходили через Вищу кваліфікаційну комісію, це кандидати у судді, які проходили добір в судді, і діючі судді, які проходили кваліфікаційне оцінювання. Строки 3 роки, вони існують тільки на відносно кандидатів на посаду судді, вони знаходяться в резерві...

ІОНУШАС С.К. Так, моя правка тільки стосовно кандидатів.

Але там є мова про місцеві суди, а в нас є ще суд інтелектуальної власності, і от якщо ми кажемо про місцеві суди, то Вищий суд з питань інтелектуальної власності – це не місцевий суд.

НОВІКОВ М.М. Можемо доповнити "які зараховані до резерву на заміщення вакантної посади суддів місцевих судів та...".

ІОНУШАС С.К. Вищого суду з питань інтелектуальної власності. Немає заперечень.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, ми ще повернемося до цієї правки, ми ще поспілкуємося з представниками нової влади, просто...

Питання? Будь ласка. Пане Денис, я перепрошую.

МАСЛОВ Д.В. У мене питання до автора пропозиції відповідної.

Скажіть, будь ласка, чи ваша пропозиція враховує інтереси і передбачає можливість завершення конкурсів щодо тих кандидатів, які склали всі процедури добору, були на підписі у попереднього Президента, але через його, власне, привласнення повноважень якихось не зрозумілих так і не були призначені на посаду судді. Тому що ці особи виключені з резерву, тому що їх перемога в конкурсі це була підстава для виключення з резерву.

Дякую.

ІОНУШАС С.К. Я розумію ваше питання. Розумію, чому ви його задаєте. Тому що у вас є особисті законодавчі ініціативи з цього приводу, вони йдуть там окремим законопроектами. Уданому випадку йде мова виключно про тих осіб, які здали кваліфікаційні іспити. І я вважаю, що якщо

особа здала кваліфікаційний іспит і зарахована до резерву до місцевих судів, це повинно стосуватися і інших осіб, зокрема і тих кандидатів, які чекають вже призначення, які здали кваліфікаційні іспити до Вищого суду з питань інтелектуальної власності більше ніж 4 роки.

Я розумію вас, і ми спілкувалися особисто з цього питання, але, мені здається, що у даному випадку ця правка стосується виключно тієї Вищої кваліфікаційної комісії суддів, яка працювала до останнього часу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Денисе.

МАСЛОВ Д.В. Справа в тому, що ті кандидати так само склали кваліфікаційний іспит. Я дійсно питаю у зв'язку із тим, що ...законопроект, у тому числі за моїм авторством, № 4229. От тому я і намагаюся зрозуміти, чи не буде це йти в розріз з тими інтересами тих інших кандидатів, яким..... передбачається згідно законопроекту 4229.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми повернемося до цього питання пізніше. Я просто надав слово. Ми повернемося пізніше. Я так розумію, що комітет повністю підтримує, що всі конкурсні процедури, які були розпочаті, мають бути завершені новим складом ВККС. Це перше.

І друге. Там, де спливає строк цього заохочення до резерву, цей строк має бути подовжено у зв'язку з тим, що ВККС не працювало. Тобто ці дві концепції ми повністю підтримуємо, якщо буде потрібно їх опрацювати саме редакційно, щоб не втратити цих людей з конкурсів, ми це зробимо, але повернемося до цього пізніше, тому що...

ІОНУШАС С.К. І друге. Шановні колеги, попередньо підкомітет відхилив, моя правка 396, вона...

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ІОНУШАС С.К. Можна... Ще ж буде обговорення, Сергій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію...

ІОНУШАС С.К. Це комітетська правка. Я її доповнюю. Так, слухаю.

ДЕМЧЕНКО С.О. Скажіть мені, будь ласка, якщо зі строками все зрозуміло, що Вища кваліфікаційна комісія суддів якийсь час не працює, тобто відповідні особи не винні, якщо в них термін якийсь спливає, то це і зрозуміло, можливо, це його поновити, там, де термін спливає.

А щодо питання продовження конкурсів, які були розпочаті попередньою Вищою кваліфікаційною комісією суддів, а попереднім складом Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Навіщо їх необхідність є вказувати зараз в законі, що новий склад їх продовжує? В нас є норма закону, що якщо Вища кваліфікаційна комісія суддів формується нова та конкурси припиняються і вони не продовжуються, навіщо ми це вкладаємо в закон, ваша пропозиція?

Дякую.

ІОНУШАС С.К. Дивіться, моя особиста позиція, ще раз, це пропозиція комітету, але я відповім на ваше питання. Якщо не буде першого абзацу, то буде протиріччя чи дійсні ті кваліфікаційні іспити, які вже були складені, оскільки вони були в рамках процедури, яка попередній склад Вищої кваліфікаційної комісії здійснював.

Тому мені здається, щоб не було цього протиріччя, що кваліфікаційні іспити діють, але вони відбувалися попереднім складом Вищої кваліфікаційної комісії, ми повинні прийняти і перший абзац, і другий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ІОНУШАС С.К. І моя...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З цього питання, ми до нього потім повернемося, просто щоб зараз не обговорювати.

Друга правка, будь ласка, якщо можна, лаконічно.

ІОНУШАС С.К. І, шановні колеги, всі... дуже лаконічно, дуже коротко, я розумію перебіг часу, і ще раз дуже вдячний за можливість висловитись. У мене є правка 396, вона попередньо відхилена. Вона стосується, вона наступного змісту: "Судді, які станом на 18.02.20 року є суддями Верховного Суду України, на підставі поданих ними заяв зараховуються до штату Верховного Суду, у касаційний суд тієї юрисдикції, яка відповідає юрисдикції судової палати Верховного Суду України, в якій суддя здійснював правосуддя".

Шановні колеги, я знаю, що працює робоча група, пов'язана з вирішенням питання Верховного Суду України, Верховного Суду, їх організаційних питань, пов'язаних з приєднанням після рішення від 18.02.20 року Конституційного Суду України. Але мені здається, цілком зрозуміло і логічно було б надати все ж таки цим суддям можливість здійснювати правосуддя, оскільки це їх основна функція, у складі Верховного Суду України. А всі інші питання, можливо, вирішити на робочій групі організаційній.

Тому, якщо ми щось можемо зробити сьогодні, треба робити сьогодні. І в рамках цієї правки, я просив би її поставити на голосування, висловити думку представника Верховного Суду України. Я бачу, що тут є представники Верховного Суду. Їх позиція.

Дуже вам вдячний за можливість прийняти участь у роботі вашого комітету. Єдине, що я хотів би сказати. Що ми якнайшвидше повинні

прийняти цей законопроект у Верховній Раді України. Тому я буду вдячний особисто Сергію Демченку за те, що його питання будуть короткі і лаконічні.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене якраз коротке питання до вас, до тієї правки, що ви сказали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, ми потім обговоримо.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, зараз питання. Просто автор є, я хотів би зрозуміти суть тієї правки, про яку він сказав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз ідемо у велику дискусію, пане Сергію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, не в дискусію. Коротке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Буде коротке питання. Буде довга відповідь.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, дуже коротке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас ще чекає пані Анастасія для представлення своєї концепції.

ДЕМЧЕНКО С.О. Розумію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона також має сьогодні інший комітет.

ДЕМЧЕНКО С.О. Питання до автора правки можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже коротке, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Відповідною правкою ви пропонуєте вирішити проблему, ну, нібито вирішити проблему з суддями Верховного Суду України. А не вважаєте ви, що є діюче рішення Конституційного Суду України, яке прямо вказує про те, що ці судді продовжують здійснювати правосуддя у Верховному Суді, який є перейменованим з Верховного Суду України? І додаткової якоїсь норми, про яку ви пропонуєте, тим паче, посилаючись не зовсім... ну, це технічні моменти, що воно не потребує це питання, що просто необхідно виконати рішення Конституційного Суду.

Дякую.

ІОНУШАС С.К. Я відповім на питання. Є певні протиріччя в рішенні Конституційного Суду України, про які ви знаєте. В одній частині йде про припинення, в іншому інші терміни. І мені здається, що основна функція суддів – це здійснювати правосуддя. Наразі вони зараз не здійснюють правосуддя. Якщо ми приймемо цю правку, вони зможуть здійснювати правосуддя у складі Верховного Суду. І мені здається, що позиція Верховного Суду також в даному випадку має значення. І я буду просити поставити на голосування цю правку. Якщо комітет не прийме, ми можемо разом з вами врахувати це в окремому проекті.

Але все ж таки я хотів би підкреслити, якщо ми можемо щось зробити сьогодні, треба робити сьогодні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Ми визначимося з цього питання, коли дійде черга до виступів представників судової влади. Дякую вам за участь.

Я наразі передаю слово пані Анастасії Радіній, яка є також співавтором правок. Якщо ви можете доповнити, що у нас співпадають деякі позиції і

ваші з пропозиціями Олега Анатолійовича Макарова, якщо щось доповнити, будь ласка.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, це модель. Після цього ми вже...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Схожа, але вона також, да...

РАДІНА А.О. Дякую дуже, колеги. Поважаючи ваш час, я багато вашого часу не заберу.

У мене є в групі моїх поправок два найважливіших питання.

Перше питання. Яким чином має ухвалюватися рішення в конкурсній комісії, яка, власне, добирає нових членів ВККС?

Друге питання. Яким чином конкурсна комісія має визначати, власне, процедури проведення конкурсу?

Почну із простішого. Є аналогічні мої правки, є правки пана Андрія Костіна, є, якщо я не помиляюся, такі самі правки у Ярослава Юрчишина. Вони всі спрямовані на те, щоб зафіксувати, що правила проведення конкурсу, методики оцінювання і так далі затверджує сама конкурсна комісія.

Це дуже важливо, тому що в ситуації, коли ми, наприклад, віддаємо затвердження всіх цих процедур Вищій раді правосуддя, конкурсна комісія може виглядати, чесно кажучи, трохи такою бутафорською лялечкою, яку Вища рада правосуддя смикає за ниточки, повністю визначаючи рамки її роботи. Тому, колеги, я дуже прошу комітет підтримати цю групу поправок щодо автономії конкурсної комісії, можливості для неї самій визначати свої правила роботи.

Прошу? Ціла група є поправок, я зараз, на жаль, не назву швидко номери. Там і в пана Андрія такі поправки є, і в мене, і, якщо не помиляюся, більша їх частина пропозиція підкомітету принаймні така, щоби врахувати. Просто хочу наголосити на важливості цього.

І друге, колеги, щодо моделі ухвалення рішення в самій конкурсній комісії. Підтримую пана Андрія в тому, щоб зафіксувати роль незалежних експертів в конкурсній комісії. Я навмисно кажу "незалежні", тому що експерти, пропоновані міжнародними організаціями, вони не обов'язково мають бути іноземцями, вони не обов'язково мають бути українцями. Це відповідно... Сама мета включення міжнародних організацій в якості номінуючих у формування конкурсної комісії полягає в тому, щоби дати суспільству сигнал, що такий важливий орган як ВККС буде сформований не з корпоративістським підходом, не з визначальною роллю судової системи, до якої, давайте будемо чесними, справді, на жаль, так сталося, є багато недовіри, а буде такий орган як ВККС сформований незалежно і з максимальним уникненням всіх вузькокласових, корпоративних і інших інтересів.

Разом із тим, колеги, я таку модель ухвалення рішення в конкурсній комісії пропоную, що рішення ухвалюється 4-ма, з яких обов'язково 2 голоси мають бути голосами незалежних експертів. В такій ситуації, звичайно, може статися так званий, може статися рівний розподіл. Наприклад, може бути рівна кількість, може бути 3 члени комісії "за", 3 члени комісії "проти", що робити в такій ситуації? Я пропоную все-таки в контексті необхідності дати сигнал про незалежне ухвалення рішень в конкурсній комісії, зафіксувати, що у разі рівного розподілу голосів рішення може бути ухвалене трьома членами конкурсної комісії, з яких двоє незалежні експерти.

Я розумію логіку пана Андрія в моделі, давайте коротко її так назвемо, "2 плюс 2". Разом із тим я не зовсім розумію, як "2 плюс 2" працює на практиці. Мені здається, має бути відповідь на питання, що, якщо вони не можуть домовитися. Бо ми, на жаль, у ВККС не маємо розкоші голосувати,

допоки не піде білий дим при обранні Папи Римського. І маємо все-таки мати відповідь на питання, що, якщо не можуть домовитися, як тоді, які голоси переважають.

В принципі, в мене на цьому, колеги, все. Єдине, на що я хотіла звернути увагу. Тут звучало питання, в якій країні експерти номіновані, в якій країні міжнародники, давайте так коротко назвемо, мають можливість брати участь в суддівських процедурах. В Албанії, справді, така практика є, такі експерти беруть участь у перевірці суддів. Більше того, це вже було предметом розгляду Європейського Союзу з прав людини, який не побачив у цьому проблеми і не побачив у цьому відповідно порушень. Просто для вашої інформації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зі всією повагою, пані Анастасія, там дещо інша ситуація, там ця комісія перевіряє діючих суддів, але...

РАДІНА А.О. Так, там справді трохи інша модель. Питання було: де залучені міжнародники. Я просто пропоную варіант відповіді.

Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. До формування корпусу, а не до діяльності, розумієте різницю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, Василю Івановичу, треба вмикати мікрофон, щоб чули.

Сергій Володимирович Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

У мене декілька коротких питань, дуже коротких. У своєму виступі ви сказали, що конкурсна комісія повинна бути незалежна. Тобто чи правильно

я розумію, що ви цією конкурсною комісією хочете підмінити конституційний орган – Вищу раду правосуддя? Це перше коротке питання. І скоріш за все, я не маю права вимагати, але скоріше за все тут відповіді "так" або "ні".

І питання друге, теж дуже коротке. За пропозицією таких, як ви, я маю на увазі "соросят", були створені НАБУ, САП, ВАКС. Шість років вони вже у нас "колбасяться". Скажіть мені, будь ласка, де результати цієї роботи? Чому я задаю це питання? Тому що ви пропонуєте за такою самою абсолютно неефективною моделлю зараз втручатися в діяльність судової гілки влади. Шість років нам розповідали, що тільки іноземці, тільки іноземці. В нас реформою прокуратури... пробачте, реформою поліції займалися іноземці, у нас реформою прокуратури певного часу займалися іноземці. У нас всім займалися іноземці, але реформа ніде не проведена. Тому що реальної роботи правоохоронної системи немає, реальної роботи антикорупційних органів немає. І не треба мені розповідати, що Ситник святий при цьому.

Дякую.

РАДІНА А.О. Дякую дуже.

Перше. Запропонована модель передбачає, що Вища рада правосуддя обирає з, власне, кількості запропонованих кандидатів на посаду з більшої кількості, ніж кількість вакантних місць відповідно осіб, які потім ці посади займуть. Таким чином мені не вбачається ніякого обмеження чи порушення прав конституційного органу. Це перше.

Друге. Я слово "іноземці" в своїй доповіді вжила один раз, сказавши, що це можуть бути не іноземці в тому числі.

Третє. Щодо роботи Вищого антикорупційного суду, як приклад, просто, якщо я не помиляюся, за останні півтора чи два місяці 4 чи 5, можу в цифрах помилятися, обвинувальних вироків щодо суддів за хабарництво. Серед них як мінімум 2 з фавулою обвинувальні вирокі суддям, які за хабар

фактично виправдали п'яних водіїв, п'яних водіїв на дорогах, які збивають дітей, бабусь і так далі.

В цьому контексті я не погоджуюся з вами щодо оцінки роботи антикорупційних органів, в даному випадку ідеться про антикорупційний суд.

Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, коротке уточнююче питання. Давайте ми не будемо називати їх незалежними експертами, давайте ми будемо називати їх "шабуніни", але з маленької літери, "шабуніни". Це теж гарна історія, такий термін будемо вживати. Але питання не про це. В мене питання про інше.

Скажіть, будь ласка, Президент призначає губернаторів, голів обласних державних адміністрацій без будь-яких конкурсів. Члени НКРЕКП призначаються без конкурсу, члени Антимонопольного комітету призначаються без конкурсу, наглядові ради, усі державні корпорації признаються без конкурсів. Скажіть, будь ласка, чому до цього органу ми застосовуємо інші стандарти, ніж Президент України застосовує стандарти до тих органів, які він формує?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я спробую дещо відповісти, тому що...

ВЛАСЕНКО С.В. Це питання до автора концепції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У нас з Анастасією є певні так, скажімо, різні погляди на деякі питання. Але є певні спільні, більшість наших позицій є спільними. Ви знаєте, я дуже часто на такі питання відповідаю. Знаєте, тому що будь-який орган також може ...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я тому це питання не задавав вам, я ж тому це задав питання тому, кому я задав – автору концепції. Я хочу почути відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте я надам відповідь, а потім передам слово пані Анастасії.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я знаю, що ви гарний адвокат, немає питань. Я теж колись був... давно, правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми це пам'ятаємо. Ми це дуже добре пам'ятаємо.

ВЛАСЕНКО С.В. Пані Анастасія, питання до вас насправді. Якщо у вас є відповідь – О'кей, Немає – теж о'кей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це остання надія тих, кого образив Антимонопольний комітет або якась там інша установа. Тому й до суду саме такі вимоги.

РАДІНА А.О. Тому що я знаю, що доступ до таких посад має бути відкритим. І будь-який професіонал, який вважає, що він може, має прийти і сказати, я хочу не пікетувати, наприклад, під Вищою радою правосуддя з плакатом "призначте мене", а мати можливість, яка називається "конкурс", прийти і сказати, я можу пройти тестування, показати результат і отримати чесне рішення. А не отримати відповідь, що ви знаєте, не треба нам вас, надто незалежний, ідіть звідси, до побачення.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто я дякую за відповідь. Тобто Президенту це не треба робити. Тобто у Президента все добре. Він сам всіх обирає, і це все класно. Не треба там відкритих конкурсів, не треба, щоб люди приходили,

щоб прибивали до дверей адміністрації табличку "я хочу бути членом Антимонопольного комітету", там це не працює.

РАДІНА А.О. Мені здається, зараз ми обговорюємо Закон про формування Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, чули, це дуже цікава ідея, я думаю, що ми можемо взяти її на опрацювання.

ВЛАСЕНКО С.В. ...конкурс і капець повний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо пані Анастасії. Ні?
Сергій Олексійович Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні-ні, ми дякуємо пані Анастасії, але є ще питання.

Шановна пані Анастасія, в мене питання, напевно, таке ж саме риторичне вже стало, на жаль, як до всіх інших авторів інших моделей, які були запропоновані.

Я хотів от від вас почути, я думаю, що це буде найбільш приближено до правди, чому саме, да, чому саме іноземні експерти або міжнародні експерти, чому саме відсутність довіри, чому саме відсутність спеціалістів в нашій країні, які можуть на рівні змагатися в професійності з міжнародними експертами? От всі ці питання: чому саме ми йдемо по цій моделі і, ну, як ви відчуваєте, чому ви цю модель підтримуєте?

Дякую.

РАДІНА А.О. Дякую дуже, пане Сергію.

На жаль, я змушена констатувати, що ви, мабуть, мене не слухали, але нічого, я повторю. Як я сказала, я абсолютно в жодному випадку не наполягала на тому, щоби в складі конкурсної комісії були міжнародні

експерти, я не наполягала на тому, щоб в складі конкурсної комісії були іноземці.

Я наполягала на тому, що номінувати частину складу конкурсної комісії мають міжнародні організації саме тому, що вони не мають прихованих, підклимних інтересів щодо призначення суддів, щодо визначення питань оцінювання суддів, щодо суддівської кар'єри і так далі. З моєї точки зору, таким чином ми забезпечимо повагу до принципу незалежності судової системи. Моє бачення таке.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто я уточнююче питання, а українські організації, які у нас громадські, вони мають приховані інтереси, наскільки я зрозумів з вашої відповіді?

РАДІНА А.О. Як будете обирати між українськими громадськими організаціями. У нас ...*(Не чути)* деякі громадські...

ДЕМЧЕНКО С.О. Питання, ви сказали, чому міжнародні, тому що вони не мають прихованих інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, пані Анастасія відповідає.

РАДІНА А.О. В нас нещодавно деякі громадські організації номінували народних депутатів на певні посади. Як ви будете фільтрувати незалежність громадських організацій? Я, до речі, великий неприхильник того, щоб громадські організації мали слово в номінуванні членів такого роду конкурсних комісій.

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

РАДІНА А.О. Там також був трохи інший приклад, трохи інша модель. Ні, ви трохи маніпулюєте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

РАДІНА А.О. Тоді громадським організаціям треба було мати рекомендацію від міжнародних організацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Анастасія, дякую.

Ми зараз... Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Дякую.

Колеги, я в цілому точно не є прихильником участі представників будь-яких іноземних організацій, держав в формуванні органів судової гілки влади, але разом із тим я розумію весь виклик сьогодення. Тому я казав стосовно цього законопроекту раніше, скажу зараз, що ми намагалися дотриматися при формуванні цього законопроекту, максимально намагалися дотриматися мінімального балансу між незалежністю судової гілки влади і запитом суспільства. Суть ви зрозуміли. Для того, щоб дійсно був цей баланс дотриманий.

Ви пропонуєте модель, в якій, на мій погляд особистий, є явний перевес в цьому балансі на користь тієї частини, яка формує склад конкурсної комісії не з числа представників органів судової влади, і явна перевага надається учасникам, які представляють міжнародні організації.

Я би хотів спитати чи не вбачаєте ви в цьому можливе порушення Конституції України, можливо, 131 статті Конституції України зокрема, а також принципу незалежності судової гілки влади? Чому я про це питаю? Тому що з високою долею ймовірності прийнятий такий законопроект може бути потім направлений до Конституційного Суду і Конституційний Суд як

рішення прийме, я тут дуже сильно би сумнівався, сказати, що позитивне в разі застосування такої моделі. І ми можемо відкотитись, навпаки, назад і добрими намірами, які у вас, без сумнівів, є, ми можемо зробити тільки гірше.

Дякую.

РАДІНА А.О. Дякую дуже.

Перше. Я не вважаю, що особи, номіновані міжнародними організаціями, представляють інтерес міжнародних організацій. Я якраз вважаю, що це мають бути незалежні члени конкурсної комісії, оскільки вони не представляють ніякий інтерес в судовій системі.

ВЛАСЕНКО С.В. А від кого вони незалежні? Від народу України вони незалежні?

РАДІНА А.О. Ви дозволите я закінчу відповідати? Дякую.

Друге. Щодо Конституційного Суду, то тут насправді, мені здається, не треба гадати. Вже ми мали законопроект, а потім закон, на стадії законопроекту його номер був 1008, і його вже оцінював Конституційний Суд, і там вже була передбачена роль міжнародних організацій. І Конституційний Суд з цього приводу не висловив зауважень.

Тому ми можемо, в принципі, не те, щоби покладатися, бо, скажімо, не завжди, з моєї принаймні точки зору, послідовною є позиція Конституційного Суду, але вже одне рішення такого плану, вже одне рішення щодо законопроекту, який пропонував таку модель, є. І про неконституційність цього не сказано.

ВЛАСЕНКО С.В. Ми з вами, по-моєму, читали різні рішення Конституційного Суду. Я розумію, що ви не фахівець у цьому питанні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми дещо відійшли від дискусії.

РАДІНА А.О. Сергій, фахівець в усіх питаннях тільки ви, це очевидно, з цим не можна сперечатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Анастасіє, дякую. У нас...

ВЛАСЕНКО С.В. Я вдячний за високу оцінку моєї роботи. Повірте, я точно знаю трошки більше, ніж ви, і трошки більше, ніж ви, бачив...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, дякую. І ми на цьому завершимо цю отаку пікіровку.

Сергій Демченко, потім Павло Павліш. Питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів насамперед підтримати пані Анастасію. Чому? Тому що вона найбільш чесно обґрунтовує свою модель. Вона не видумує якісь завуальовані речі, а каже все, як воно відбувається. Тобто є в нас на сьогоднішній день довіра лише до міжнародних організацій. Ці міжнародні організації, довіра до них, оскільки вони ніким не заангажовані, наскільки я зрозумів, тому саме вони можуть обрати найкращих, найнезалежніших і найпрофесійніших. Всі інші організації в даному випадку є зворотніми.

І в мене внаслідок цього питання. Ми сформуємо 50 на 50, да, відповідно комісію. А чи не буде це виглядати так, що 50 відсотків буде нормальних, чесних, так, а 50 відсотків залежних або недоброчесних і так далі? І що ми з цього отримаємо внаслідок цього? Навіщо ми взагалі тоді формуємо ці 50 відсотків з недоброчесних?

Дякую.

РАДІНА А.О. Я не зовсім зрозуміла ваше питання, перепрошую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ще раз сформулюю питання. Є у нас на сьогоднішній день та модель, яку ви пропонуєте. 50 відсотків конкурсної комісії пропонують міжнародні організації; 50 відсотків конкурсної комісії пропонують не міжнародні організації, всі інші організації там, або Рада суддів, або хтось інші, так?

У даному випадку ви сформулювали, що участь міжнародних організацій саме у формуванні цієї комісії... у прийнятті рішення, так, щодо формування цієї комісії, то у вас ґрунтується на тому, що вони є незалежними, і вони, саме вони, виключно вони є такими, що найдоброчесні, найпрофесійніші і так далі. Не буде тоді у нас проблема, дисбаланс, що 50 відсотків нового органу, який ми сформуємо за вашою моделлю, буде доброчесних, професійних, а 50 відсотків недоброчесних? І якщо так, то навіщо це робити?

РАДІНА А.О. Нового органу – це конкурсної комісії?

ДЕМЧЕНКО С.О. Конкурсної комісії, так. Навіщо це робити? Чи, може, ми просто візьмемо і 100 відсотків сформуємо за участю міжнародних експертів, якщо дійсно ми визначаємо, що вони самі незалежні і самі професійні. Навіщо ми робимо умисно такий крок?

Дякую.

РАДІНА А.О. Я не можу коментувати щодо членів конкурсної комісії, які будуть обрані судовими і іншими органами.

ВЛАСЕНКО С.В. Тоді давайте всіх оберемо... судових органів, якщо ви не можете...

РАДІНА А.О. Я – за. Якщо ви мене питаєте, то я – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас зараз питання, так, у нас зараз запитання до автора моделі.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, це якраз питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона відповіла, що вона – за. Так.

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, так тоді давайте міняйте модель, вносьте свої інші поправки, вносьте їх на комітет і ми комітетом їх будемо розглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наразі внесені ті поправки, які внесені.

ВЛАСЕНКО С.В. Ну, так почекайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому ми розглядаємо ті, які є.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, пане голову, вибачте. Ми зараз робимо спробу з'ясувати, чому ті чи інші автори запропонували той чи інший підхід. Шановна авторка...

РАДІНА А.О. Я перепрошую, а, можливо, ми могли би підхід просто обговорювати?

ВЛАСЕНКО С.В. Шановна авторка концепції тільки що, відповідаючи на запитання мого колеги Демченка, сказала, що вона не проти ситуації, коли всі члени конкурсної комісії призначаються представниками судових органів України. Так тоді хай відкликає своє, ну те, що вона зараз прийшла захищати,

вносить те, з чим вона реально згідна, і будемо тоді обговорювати іншу історію.

_____. То єсть з вашими правками.

ВЛАСЕНКО С.В. Я не знаю, я ж не знаю. Ні, чому з моїми? Яка різниця? Але вона тільки що сказала, що 50 на 50 – це погано, краще...

РАДІНА А.О. Я такого не казала, це ви кажете.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви тільки що сказали, що ви підтримуєте, щоб конкурсна комісія була сформована на 100 відсотків представниками суддівської влади.

РАДІНА А.О. Колеги, я виклала правки в тому вигляді, в якому я би просила розглянути їх...

ВЛАСЕНКО С.В. Я зрозумів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, дякую. Дякую.

Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Я лише уточнююче питання. Все ж таки не помилився, коли говорив, що ми намагалися зберегти мінімальний, максимально намагалися зберегти мінімальний саме баланс, який дуже можна легко порушити, на мій погляд.

Поясніть, будь ласка, ще раз всім членам комітету і присутнім: нащо давати перевагу, при рівності кількості голосів перевагу представникам іноземних організацій?

РАДІНА А.О. Перше. Я вважаю, що має бути правило, як відбувається ухвалення рішення на випадок, якщо є рівний розподіл голосів. Тобто я, на жаль, не можу погодитися із позицією...

МАСЛОВ Д.В. Давайте суддям дамо.

РАДІНА А.О. Зачекайте. Не може погодитися із позицією: сидимо, допоки піде білий дим.

Оскільки я все-таки вважаю, що члени конкурсної комісії незалежні, скажімо, дають... Точніше, давайте так сформулюю: з моєї точки зору, переважний голос незалежних членів конкурсної комісії дає суспільству сигнал, що цього разу ми не граємо ні в які підкилимні ігри, що ми формуємо незалежний орган рішенням незалежних людей. Тому мені здається, що більш правильним було б надати переважний голос незалежним експертам. Така принаймні моя позиція. Оскільки давати переважний голос представникам, давайте так умовно скажу, судового блоку, мені здається, було б витлумачено таким чином, що судовий блок знову формує кваліфікаційну комісію під себе, ту саму кваліфікаційну комісію, яка потім буде їх оцінювати.

МАСЛОВ Д.В. Зауважу, що жоден законопроект, якщо я не помиляюся, жодна редакція не передбачає переважність суддям...

РАДІНА А.О. Ти сказав "судовий блок".

МАСЛОВ Д.В. Судовому блоку, представникам судової гілки влади – жоден законопроект не передбачає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Пані Анастасія, ми дякуємо вам за представлення концепції. Тобто ви, якщо маєте час, можете залишатися, якщо ні, да...

Шановні колеги, я наразі хочу передати слово для виступів представникам судової влади. Будь ласка, почнемо з Вищої ради правосуддя, будь ласка.

(Шум у залі) Тоді Василь Іванович Німченко, будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І. Повірте, я не буду забирати багато часу.

Я хочу почати з того, що білий дим, коли йде, то не з-за того, що вони придумали, а з-за того, що вони запалили, щоб ви знали. Що таке білий дим, ви знаєте, да, коли приймається рішення Папи Римського?

Стосовно того, що міжнародні – це є незалежні. Ви можете мені тут навести докази того, що у нас не будуть шукати сукиного сына чи сукину дочку серед суддів, що у нас було серед прокурорів. І це з боку було іноземців, представників іншої держави. І цього Генерального прокурора за 24 години взяли і відправили у відставку. Те ж саме може бути і з суддями. Як тут казали ті "шабуніни" з маленької букви, дійсно, з маленької, він буде експертом чи вони "шабуніни". От і все. І тому ореол з цього робити ми, я думаю, що немає сенсу.

А тепер стосовно по суті. Давайте ми подивимося на статтю 131 і подивимося на статтю 55. Яка в нас проблема? Яка у нас біда? Ми не дали доступу до правосуддя громадянам, нації. На сьогоднішній день по суті недієздатна судова влада. З одного боку, вона зажата президентською владою, і це треба визнавати, виконавчої і нами – законодавчою. На якій підставі, скажіть, при наявності того, що вони рівні серед рівних? Де тут сьогодні судді? Де тут? Оттут повинні сидіти 70 відсотків суддів, я маю в виду представники судової гілки влади. Ми просто розтоптали їх, ми їх дискредитували і тепер кажемо, що в них нема довіри, і треба так, щоб була довіра, як в Європі. Не буде при нашій владі виконавчій, не буде такого. Я не хочу нагадувати, як проходить, проводили виїзне засідання Кабінету

Міністрів в залі пленарного засідання Верховного Суду України. Це по суті був злочин і знущалися з Верховного Суду, з суддів конкретно. Ви ж цього не знаєте, ви ще тоді галстуки гладили піонерські, але це було.

І тоді казати про проблему, а проблема ось в чому. Ми сплутали, візьміть і почитайте рішення Венеційської комісії за номером 403206, по-моєму, 2007 рік, стосовно формування судового корпусу. І ви тоді зрозумієте, що в нас на сьогоднішній день тимчасово може бути для вирішення питань форс-мажорних обставин. От для цього можуть застосовувати любі тимчасово, включаючи поновлення дії тої кваліфікаційної комісії, щоб поновити судовий корпус в кадровому сенсі. Оце повинні ми як Комітет правової політики забезпечити це. А ми сейчас дивимось хто туди зайде, як буде, яка конкурсна основа. Я вдячний, колега тут приходив, і він сказав про те, що, ви ж подивіться, пройшли через жорнова судді, пройшли документи, частину пройшли, вже направили на підпис Президенту. Ну, Президент місячний термін, який покладений на нього законом, він його не виконав. Президент... Я не пам'ятаю, я в дробях, може, менше розбираюсь, я тоже трохи юрист. Так от, я скажу: він не виконав, а страждає хто – судді, за суддями – сім'ї, а за сім'ями – це є люди. Оце і є люди. І хто не забезпечив доступ до правосуддя? Сама влада. Оце ми повинні вирішити, на мій погляд, що влада не забезпечила дію статті 55. Якщо в нас 3,5 тисячі вакансій – це неієспособна судова система, і нею дуже гарно грати, тому що недовольство серед людей, і влада тоді застосовує свої рычаги, користуючись всім, набираючи собі бали популізму. Такого не буває, це буває тільки в той стране, яка перейшла на риси поліцейської держави. І ви це знаєте, шановні колеги.

Я к чому веду? Що повинно бути предметом цього закону? Це не реформування судової системи і не відноситься до частини реформи. Я знову стосовно піонерських галстуків. Повірте, я 30 років пропрацював суддею і я знаю, як формувалось... цивільні колеги, тут сидить Сергій, він знає, як створювали військові суди, тому що треба було, потрібно, суспільство це вимагало, життя це вимагало, і вирішували питання, приймаючи закони,

доповнюючи статті діючої уже норми, тому що були, по суті, форс-мажорні обставини. А ті господарські суди, у нас появилась нова галузь права. Були регулятори. А як створити? І створювали. Ми зараз сидимо, кажемо, що хто, у когось прийшло, щось вдарило в голову, не знаю, ліквідували ці комісії, це було в 19-му в жовтні.

Давайте ми тут сидіти і думати, як в самий ближчий час їх реанімувати. Чи реанімацією зайнятися, чи створити нові в умовах надзвичайного стану, який призвів до порушення Конституції. Це ми порушили статтю 3, ми – держава, ми – законодавці, честь і гідність принижуємо людини, ми не даємо їм права судити. Ви знаєте, скільки судяться? Я хотів вам принести своє рішення, 11 років і 7 місяців з моменту винесення першого рішення. 11 років і 7 місяців. Із-за того, що ми забалакаємо все оце тут балакають, щось тут преподносять, ноу-хау якісь вносять в судову систему. Судова система любить тишину, стабільність і ніякої дискредитації, щоб ви вообщє-то розуміли.

І тому, я вважаю, на мій погляд, там, де ми пропонували, я не буду зупинятись на цих поправках, а я хочу лише сказати, що тут ведуть мову про автономію конкурсних комісій. Ви почитайте статтю 131, це конституційний орган – Вища рада правосуддя, і там в кінці написано, почитайте десяту частину, і ви там знайдете. Ви так не зовсім дружите з Конституцією, треба розуміти, що там написано, що в системі правосуддя, а Вища рада правосуддя, написано, Вища рада правосуддя. І от в системі правосуддя створюються не допоміжні органи, щоб ми до їх теж не поверталися, це не допоміжні, органи та установи для забезпечення добору суддів. Це що, конкурсна комісія – це не добір суддів? Які проблеми? Чому ми не можемо вийти на те, що Вища рада правосуддя бере і вирішує, давайте пропонуйте все інше, якщо це законом, то законом. А тут ще і проблема, конституціодавець він каже, що в законі має право на Закон "Про Вищу раду правосуддя". І що в тому законі повноваження у Вищої ради правосуддя створювати такі органи. То що це буде протирічити Конституції? Ні. І ми повинні тут його взяти і вирішити.

Якщо ми будемо на підтанцьовці працювати і розказувати про те, що ми тимчасово, я вам скажу, тимчасово допуски. Почитайте оце рішення, навіть випробувальний термін для суддів Венеціанська комісія ще в далекому 2006 році сказала, недопустимо, тому що в період випробувального строку, це є сам факт випробувального строку, є сам факт впливу на його. Що тут незрозуміло? А ви подивіться, що у нас із залежністю із-за того, що ми тут балакаємо, що конкурсні комісії, представники Президента у конкурсних комісіях, представники Кабінету у конкурсних комісіях, представники... Почитайте, ви ж Америку знаєте, законодавство. Подивіться, що таке корпоративність здорова, правова корпоративність судової системи, вони самі собі формують кадри в Штатах. Ви ж знаєте, мабуть. Якщо ні, то мені дуже жаль, що ви не знаєте. Те ж саме і в Німеччині, ми беремо передові такі країни. А ми в нас боїмося, що в конкурсних комісіях чи в Вищій раді правосуддя це представники суддів, вони нехороші. Це самостійна гілка влади. І тому я хотів би, щоб ми виходили, чому я пропонував такі наші пропозиції. Ви не сприйняли, це ваше право, підкомітет, я його поважаю, це точка зору.

Разом з тим стосовно самої системи, самого предмету. На мій погляд, по суті, це не є актом нормативно-правовим стосовно реформування судової системи. Це раз.

І, по-друге, у нас повинен бути предмет регулювання інший і проходити через 55-у, що в нас надзвичайні обставини, які позбавили більшість населення на доступ до правосуддя і захисту своїх прав і свобод в судах. На цій ниві ми можемо зробити тимчасові всі дії, щоб вийти з цього прориву, іншого порядку робити щось тимчасове. Суддю не можна назначати тимчасово. Ви розумієте чи ні? Це тільки в Україні могли людей, суддів, які назначені на невизначений термін, а це значить пожиттєво, щоб було всім зрозуміло, їх погнали на кваліфіспити, все інше і розтерли їхню долю.

Я тут взяв одного листа, де пишуть судді Верховного Суду, доктори наук, кандидати наук, їм уже по 80, вони строїли цю незалежну судову

систему, вона працювала, а тепер ходять, пенсію не може собі отримати. А ми кажемо, що ми тут піклуємося про ту систему, а система там, де люди.

І тому я хотів би, щоб ми поклали в основу на сьогоднішній день питання незабезпечення статті 55, незабезпечення громадянам права на захист. І це по нашій вині, і це треба признати, і люди нас зрозуміють. І для цього любе питання, включаючи, ми прийнемо сьогодні рішення і внесемо, тільки там треба довести, що треба поновити діяльність ту, що була, вибачитись, якщо ми неправильно з нею поступили, і вони вже після травневих свят чи після Пасхи відсвяткують, дай Бог, і почнуть працювати. Нам нужен судовий корпус. Без нього ми людей загнали в безправ'я, от про що йде мова.

І стосовно іноземців. Любая участь представників в формуванні судового корпусу, про це кажу не я, а Венеціанська комісія, вона сказала, коли тимчасово щось треба, форс-мажорні обставини, особливі суди чи якісь суди, щоб вийти з положення – це допустимо. Якщо на постійній основі суддів обирають, то яка може бути тимчасовість? А якщо не тимчасово, то любая участь у формуванні судового корпусу представників іноземних держав чи іноземних експертів в цих конкурсах є і може бути розцінено, і це так каже Венеціанська комісія, як посягання на суверенітет і незалежність судової системи чи судової влади в конкретній державі, десь так.

Я закінчив. Спасибі. І тому 3 питання, на які я хотів би, щоб ми перешвартували питання, блок питань, перейшли на 55-е, перейшли на порушення прав громадян і признати надзвичайний стан в судовій системі. На жаль, тут немає ще Вищої ради правосуддя, вони на цей предмет, вони розглядали чи ні. Якщо б ми почули, що у Верховному Суді справи розглядаються по 5-7 років, по 9, якщо б ми почули, що на сьогоднішній день людина не може зайти до суду, навіщо ми тут сидимо? От про що йде мова, а не вести мову, щоб ми стали, так сказати, щоб послухали донорів, як вони себе ведуть. Вже довели до того, що вони кажуть, а ми донори, ми вам платимо, суддям, тому будемо приймати участь у їх формуванні. І тоді вони

скажуть, що оцей суддя, сукин сын, а ця судді – сукина дочка. Убрать протягом недели. Вот это, до цього ми прийдемо, шановні колеги.

Тому я хотів би, щоб ми повернулися в русло конституційності відносин. Спасибі. Якщо є питання, я готовий відповісти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василю Івановичу.

Чи є питання? Якщо немає питань, тоді... *(Шум у залі)*

У нас є наші шановні гості. Оксана Євгенівна Блажівська, член Вищої ради правосуддя. Будь ласка, ви почули, в принципі, тут різні моделі. Ви маєте таблицю з поправками, так? Тобто є розуміння того, до чого схиляється зараз більшість комітету. Я перепрошую про те, що це говорю, але це факт. Тому, будь ласка, щодо принципів цих позицій.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Дякую, Андрію Євгеновичу. Дякую всім, що сьогодні Вищу раду правосуддя долучили саме в черговий раз до обговорення законопроектів.

Хочу зауважити, що Вищою радою правосуддя були надіслані консультативні висновки, які саме стосувалися передусім тих законопроектів, які надійшли до Закону про судоустрій. Першочергово це був 3711, нами було надано консультативний висновок, в якому ми виказували свою позицію і певний ряд своїх застережень до першої моделі Закону 3711. Потім до Вищої радою правосуддя надійшли два ще додаткові проекти 3711-1 та 3711-2, яким також була надана оцінка Вищою радою правосуддя. Щодо таких законопроектів було зазначено, що є доцільним, а що, мабуть, дублюється та недоцільно враховувати в подальшому. Після цього, ми знаємо, було рішення Конституційного Суду, була позиція Венеційської комісії, яка нами як Вищою радою правосуддя була вже врахована. В останній моделі, яка була надіслана до Вищої ради правосуддя саме в моделі законопроекту 3711-д.

Що є найважливішим для Вищої ради правосуддя, для судового корпусу і для суспільства сьогодні? Це відновлення Вищою кваліфікаційною комісією, яка на сьогодні не працює. Вже було зазначено, надзвичайно довгий час вона не працює. На жаль, дійсно, ці повноваження не були тимчасово делеговані жодному органу. Такий перехідний, можливо, період він би дав можливість трішки більш делікатно пережити цю позицію, цей час, який не діє Вища кваліфікаційна комісія суддів. Адже ми бачимо сьогодні понад 2 тисячі суддів не заповнено вакансій. Ми бачимо кожен день сьогодні, і ви бачите, публікуємо рішення Вищої ради правосуддя щодо того, як відбувається відтік кадрів, лівова частка зараз дійсно гарних кадрів, професійних кадрів виходить з судової системи з тих чи інших підстав, хтось за віком, а хтось з інших підстав. І, на превеликий жаль, ці інші підстави, це дійсно жаль для судової системи.

Хочу погодитися з тим, що ми підтримуємо загалом позицію запуску Вищої кваліфікаційної комісії. Ми погоджуємося з тим, і на цьому наголошувала Венеційська комісія, що більшість повинні бути судді, адже як проектами і в подальшому тими проектами, на які на сьогодні звертає увагу комітет, які, на превеликий жаль, лише вчора надійшли до Вищої ради правосуддя і були мною опрацьовані, однак я не можу детально зупинитися на кожному проекті. Але важливо те, що повинно бути дійсно 8, саме 8 членів Вищої кваліфікаційної комісії – це мають бути судді.

Щодо питання тієї позиції, що інші члени правничої професії. Так, це зрозуміло, адже інші професії взагалі не можуть мати місця в цій Вищій кваліфікаційній комісії, ми не можемо взагалі ставити під питання такі речі, а це лише належить правничій професії зайняти нішу Вищій кваліфікаційній комісії та стати членом.

Наступне, на чому я би хотіла звернути увагу, і те, що ми поділяємо цю модель, це те, що буде формуватися саме 16 членів. Однак зараз, почувши деякі моделі, які були запропоновані, в мене, це не від ради, це особисто від мене, застереження. От ви говорите, 16 членів по 8 членів буде в кожній

палаті, і в моделі запропонованій, яка надходила до Вищої ради правосуддя, є така позиція, що Голова Вищої кваліфікаційної комісії та заступник Вищої кваліфікаційної комісії вони будуть і головами палат. Як на мене, я би застереглася до такої моделі. Голова Вищої кваліфікаційної комісії та заступник – це одна посада, а голова палати – це інша посада. І я би просила, можливо, в подальшому, це така маленька ремарка, врахувати вже в подальшому, як буде працювати сам орган.

Наступне, на що би я би хотіла звернути таку ключову увагу, це те, що нами висловлювалась позиція в консультативному висновку до 3711, де враховувалось застереження, які висловила Венеційська комісія.

І щодо саме моделі, просимо звернути увагу як буде прийматися вже за основу і повністю буде законодавцем прийнятий цей законопроект, що методологія оцінювання професійної компетентності кандидатів, показники відповідності критеріям такого оцінювання та засоби їх встановлення та методологія оцінювання, особливо питання доброчесності кандидатів, показники відповідності критеріям такого оцінювання та засоби їх встановлення мають бути відображені в єдиному положенні. Це не має бути розкидано у якихось незрозумілих положеннях чи різних методологіях, це має бути зведено дійсно в один документ.

Щодо того закидається, що Вища рада правосуддя фактично як би контролює всю роботу. Вища рада правосуддя стоїть лише на певному початковому етапі, вона не стоїть на втручанні у роботі до Вищої кваліфікаційної комісії, вона лише фактично формує Вищу кваліфікаційну комісію.

Хочу зауважити, тут було сказано, що доцільно там 16 чи 16 буде... чи 16 – 22. Але ж Вища рада правосуддя, коли буде обирати членів Вищої кваліфікаційної комісії, вона має мати альтернативу, з чого вона буде обирати. Адже ми не можемо сказати, що на 16 посад буде запропоновано лише там 18 членів. Ну, це також потім, тоді ми що, вернемося назад? Для нас найважливіше, щоб якнайважливіше був запущений процес відновлення Вищої кваліфікаційної комісії. Тому це такі технічні моменти мають вами саме як

авторами законопроекту бути враховані, щоб не зупинився цей процес через такі певні технічні, можливо, норми, які мають бути просто відпрацьовані, відточені вже, ну, як воно на практиці буде мати місце на життя.

Надалі також було зазначено такий момент... Зараз, хвилиночку. Наскільки я вірно розумію з тих правок, які було до 3711, вам пропонується з назви самої комісії як конкурсної комісії доброчесності виключити термін "доброчесність".

І скажу від себе, я погоджуюсь, оскільки дійсно з терміном "доброчесність" в нас на законодавчому рівні такий термін ніде не закріплений. Тому ця комісія по добору членів Вищої кваліфікаційної комісії вона буде відбирати кращих з найкращих. Не можу сказати дійсно на першому етапі ми кажемо, що в нас будуть допущені іноземці, в подальшому вони не будуть допущені, важко зараз оцінити, дійсно яка модель має бути правильною, яка має спрацювати.

Найважливіше, повторюся, для Вищої ради, це щоб запустилася Вища кваліфікаційна комісія. І ми очікуємо в якнайшвидший термін, що це буде зроблено саме Верховною Радою, і це дозволить саме, відкриє доступ до професії, заповнить ті вакансії і фактично знівелює цю проблему, яка на сьогодні існує.

Єдине, на що я хотіла звернути дійсно увагу, також законодавцю розширити норму, де пропонується фінансування саме цієї конкурсної комісії. Там звучить фраза "за рахунок бюджету України". Тобто там потрібно деталізувати саме, як це буде, це фактично ляже на навантаження судової системи чи загалом буде в державному бюджеті?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже, Оксана Євгенівна.

Надаю слово заступнику Голови Верховного Суду...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте ми надамо можливість всім представникам судової влади, а потім, мабуть, буде відповідь на ваше питання.

Богдан Юрійович Львов, заступник Голови Верховного Суду. Будь ласка.

ЛЬВОВ Б.Ю. Дякую, Андрій Євгенович, дякую за надану можливість.

Що можу казати, особисто я обраний суддею перший раз на 10 років і після того вже чотири рази безстроково. Щось мені це згадує американську трагедію, бо на комедію не схоже. Але дуже сподіваюсь, що судова система в змозі пережити і цю судову реформу.

Ми можемо дуже довго шукати ідеальну модель побудови. Проте те, що 30 відсотків суддів не вистачає, це умовна цифра, тому що в 2016 році за грандіозної нестачі суддів штатна чисельність формувалася, вибачте, з потолка. Якщо в суді залишилось 30 суддів зі 100, то не мала значення Вища рада правосуддя, встановлюючи чисельність чи то 50 осіб, чи то 100. Встановили умовно 50, 60, тоді як на 2013 рік це було 90, 100, 110.

Наприклад, Харківська область, апеляційний загальний суд, 2013 рік – 97 осіб штатна чисельність, 97. Зараз 16, нестача – 87 відсотків. Тому питання, чи варто переглянути тих, хто працює ще там по п'ятому разу, чи не варто, воно, мені здається, другорядне, оскільки дійсно, якщо подбати про інтереси народу, то важливо знайти тих 87 відсотків, які мають працювати. *(Шум у залі)* Та навіть ще до того, Василь Іванович, ще до того.

Тому головне питання – це як швидко зможе запрацювати Вища кваліфікаційна комісія.

Стосовно іноземного компоненту, ну, дуже сподіваємося на політичне виважене рішення присутніх народних депутатів.

Щодо... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович!

ЛЬВОВ Б.Ю. Якщо б особисто, може, трошки інше б сказав.

Але дуже слушне і багато слушного пролунало. Але що маємо, то маємо, але для суду і для судової системи в цілому головне, щоб Вища кваліфікаційна комісія запрацювала. Тому що три тижні лишалося старій комісії для повного завершення конкурсу до інтелектуального суду, півроку-рік до завершення оцінювання суддів взагалі в країні, яке зупинилося десь на 50 відсотках, і ці два роки, вони нас відкинули далеко назад. І тут не в довірі до судів справа.

Тому в цілому, якщо є конкретні питання, готовий відповісти, а так дуже важливий законопроект, і потрібно, можливо, поступитися деякими власними амбіціями заради важливого загального результату.

Щодо порядку прийняття рішення, то мені здається, що суддівська частина навіть на рівні 50 відсотків, мається на увазі оця комісія з доброчесності, попередня кваліфікаційна, у змозі буде переконати внаслідок власної фаховості, і фаховості, і досвідченості решту, тому що дуже багато органів, маючи кратний двом склад, приймає все ж таки рішення. Це бажання працювати.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдан Юрійович.

Я надаю слово Володимирі Миколайовичу Кравчуку, який сьогодні представляє, є членом Ради суддів України, від Ради суддів України. Будь ласка.

КРАВЧУК В.М. Дякую, шановні колеги.

Я абсолютно приєднуюся до всіх тих аргументів, які висловлювали наші колеги по судовій владі і теж закликаю знайти чимшвидше чимпростіше рішення, щоб розблокувати роботу Вищої кваліфікаційної комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за підтримку. Ми всі розуміємо пріоритетність прийняття цього законопроекту, тому дякую за вашу підтримку.

Шановні колеги, в кого є питання до представників судової влади?

Сергій Володимирович Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. До ВРП в мене було одне з питань. Ви сказали, що є інші підстави для звільнення, окрім... хотілося би почути, які. Це питання перше.

Друге. Як ВРП відноситься до того, що пропонується конкурсну комісію по суті окремо від ВРП робити?

І третє питання, це велике питання, як ВРП ставиться до питання представників іноземних організацій, тих, що я називаю "шабунін" (с маленької букви в хорошому сенсі цього слова). Ну, "тітушки" – це ж прізвище було у людини, стали "тітушки". Так зараз будуть вони всі "шабуніни", і це нормально. Так от як ви ставитесь до "шабуніних" в конкурсній комісії, і позиція ВРП з цього приводу.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Дякую вам за запитання.

Почну з першого. Ви знаєте, те, що я сказала, йде дійсно відтік кадрів, це стосується того, що більшість суддів побоюється саме зараз на ці моменти, коли йде зазіхання на саме гарантії суддів. Це ми бачимо сьогодні з тих моментів, коли звернулася суддівська спільнота, і ми вдячні, що Верховна Рада підтримала саме дофінансування судової системи, саме те, що відбулося з недофінансуванням судової системи. Ми бачимо, судді дійсно подають, тому що закиди недовіри до судової системи, але я би хотіла сказати, ми не можемо говорити загалом про недовіру до судової системи. Якщо є недовіра до поодиноких людей, то потрібно ставити тим всім людям, до кого є питання, а не до загалом до судової системи.

І тому, я вважаю, не можна так закидати, як ми кажемо, що є недовіра. Ми повинні створити такі умови праці для судового корпусу, щоб дійсно

професійний корпус не відтікав, щоб він залишався, адже саме з часом особа набуває тих безцінних знань. І ми бачимо, саме з віком, навіть суддівське рішення, якщо ми беремо і читаємо, з віком судове рішення стає просто бездоганним.

Тому саме цей момент збереження і щоб такі були умови, щоб не було відтоку кадрів. Адже добре, коли суддя йде у відставку, досягши 65 років. Але якщо ви відкриєте зараз наші останні рішення Вищої ради правосуддя і тих людей, які подають заяви, це люди 40-45 років, це саме в тому розквіті сил, коли людина найбільше працює, яка вже має певний досвід і вона може працювати. Але з тих чи інших підстав, можливо, саме оцей тягар, який висить, що недовіра до судової системи, можливо, не всі можуть справитися саме з таким закидом, і гарні, порядні люди, на жаль, покидають судову систему.

Щодо того Вища рада правосуддя, щодо вашого другого питання, саме як ставиться. Для нас найважливіше, щоб була відновлена робота Вищої кваліфікаційної комісії суддів для того, щоб ми могли в подальшому відновити цю всю процедуру. Детальніше щодо...

ВЛАСЕНКО С.В. Це я уточнюю: так може хай Президент призначить і за 5 хвилин буде ВККС у нас.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Ви знаєте, я не можу дати оцінку від себе. Ми свою позицію як орган Вища рада правосуддя...

ВЛАСЕНКО С.В. Ви казали, що вам байдуже, що вам все одно, аби швидше.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Ми не сказали, що нам байдуже.

ВЛАСЕНКО С.В. А як тоді?

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Ми хочемо швидко, якісно. Вибачте, ви законодавець, ви пропонуєте модель, ви приймаєте модель, якою потім користується суспільство. Ми можемо надати оцінку моделі, але кінцеве слово за вами, за народними депутатами, яка модель буде запропонована в судовій системі.

ВЛАСЕНКО С.В. Так надайте оцінку тих моделей, які прозвучали. Чотири моделі прозвучали, тому я й питаю.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. На превеликий жаль, повторюся вам, на жаль, оціправки, на яких ви сьогодні акцентуєте увагу, останні, до нас надійшли лише вчора, лише з голосу те, що я почула, вони не були органом детально опрацьовані.

Щодо тих попередніх, які надійшли до Закону 3711, 3711-1 і 2 та "д", була надана позиція Вищою радою правосуддя. Була надана оцінка щодо того, саме щодо складу. Ми прийняли, ми погодили, підтримали у консультативному висновку позицію того, як буде формуватися конкурсна комісія. Для нас, ще раз, найважливіше, щоб запрацювала Вища кваліфікаційна комісія, яку ви модель пропонуєте. Також ми у своєму висновку зіслалися на позицію Венеційської комісії. Ми говорили про це, щоб було враховано наші застереження саме до моделі.

І, перепрошую, третє питання я не встигла записати за вами.

ВЛАСЕНКО С.В. Все зрозумів, нічого страшного. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Я єдине хотіла... Можна ще додати? Я хотіла, одну хвилину, звернути увагу, що, дійсно, який це орган. Ми наголошуємо

на тому, що ця конкурсна комісія, вона має статус допоміжного. Вона не може ані впливати, ані втручатися. Вона в тій моделі, в якій пропонується законодавцем, вона має дорадчу, фактично допоміжну функцію. І ми надіємося, що саме вона, як записано в законі, я вам відкрию в тій моделі, яка була нам запропонована, вона має допоміжний... як допоміжний орган, який фактично допомагає формувати...

ВЛАСЕНКО С.В. Замість вас відібрати...

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Ні.

ВЛАСЕНКО С.В. Да-да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович!

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Так, через те йде мова про те, щоб була альтернатива, щоб не було обмежень, щоб хоча би було так, як в цьому проекті 3711-д зазначено хоча би дві кандидатури на члена одного Вищої кваліфікаційної комісії, щоб не обмежити. Адже якщо ми обираємо, то ми маємо мати, з чого ми обираємо. Ми ж не можемо казати, що ми один з один обираємо. То який же це тоді вибір? Ми ж призначаємо, але ж все одно ми маємо право вибору. Через те ми надіємося, що саме ця комісія відбере найкращих, найдостойніших членів, які в подальшому стануть членами Вищої кваліфікаційної комісії.

Тому я вважаю саме вибір має бути, серед кого обирати. Вони відсіють добросовісних, недобросовісних, за іншими критеріями: віку стажу, але залишиться те, що нам пропонували в 3711-д, і те, що ми підтримали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксана Євгенівна.

Я буду... Да, будь ласка. Просто, щоб не забути. Я буду дуже вдячний представникам.

НІМЧЕНКО В.І. У мене одне питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я потім. Да, секундочку, хвилинку.

Шановні колеги, я буду дуже вдячний, якщо ви зможете залишитися ще на засіданні комітету, тому що можуть виникнути питання щодо деяких поправок. Добре? Якщо... мабуть, виникнуть. Якщо ви маєте таку можливість.

Василь Іванович Німченко, питання.

НІМЧЕНКО В.І. Скажіть, будь ласка, Вища рада правосуддя – конституційний орган, ціла стаття. Це пів тексту правосуддя, ви знаєте, так? Прокуратура і правосуддя, все там вместе в Конституції. Скажіть, будь ласка, ви взагалі ... що таке Вища рада правосуддя? Ви що, не обговорювали питання прийняти положення про конкурсну комісію, допоміжний орган? Це було неконституційне чи... Ми тут сидимо, скільки вже, разів три тут збирались. Ви конституційний орган, основоположний у формуванні системи правосуддя. Бачите, як називається система правосуддя? Так.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Таке питання нами не обговорювалось. Але знову ж таки така оцінка дається Вищій раді правосуддя вперше. Коли були запропоновані саме ці моделі...

НІМЧЕНКО В.І. Я розумію.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. І вони почали утворюватись ще з проекту 1008, коли почали пропонуватись такі моделі. Потім ми отримали рішення Конституційного Суду, Венеційської комісії.

НІМЧЕНКО В.І. Вища рада правосуддя, формує сама судова система, судова влада чи ні?

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Вищу раду?

НІМЧЕНКО В.І. Так, членів.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Є суб'єкти формування, які на сьогодні...

НІМЧЕНКО В.І. Які є суб'єкти формування?

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Національні суб'єкти. Можемо сказати так, що це національні суб'єкти.

НІМЧЕНКО В.І. А з'їзд суддів нічого не вирішив?

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Ні. Я маю на увазі національні. Якщо я правильно зрозуміла, що ви питаєте, чи іноземні суб'єкти?

НІМЧЕНКО В.І. Та ні.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Згідно Конституції в нас сьогодні формує з'їзд, призначає.

НІМЧЕНКО В.І. Правильно. А тут... обдумайте.

БЛАЖІВСЬКА О.Є. Так, ця була модель попередньо. І в наших попередніх позиціях, особливо в 3711 ми виказували цю позицію. Однак, певною мірою нам приходиться погодитись, бо нам потрібно запустити

роботу, відновити Вищу кваліфікаційну комісію. Дайте нам модель, дайте можливість, щоб вона запрацювала, щоб ми в подальшому могли завершити всі ці проблемні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, у мене є така пропозиція. Наразі надати слово співголови підкомітету Павлу Васильовичу Павлішу. Тому що в запропонованій проекту таблиці є певні питання, які або комітетські правки пропонуються, або питання, які запропоновані до обговорення.

Павло Васильович, да, будь ласка, з номерами тоді правок, щоби народні депутати змогли слідкувати.

ПАВЛІШ П.В. Доброго дня, колеги! Доброго дня всім присутнім! Дійсно, підкомітет з питань правосуддя плідно пропрацював законопроект 3711-д, який запропоновано в таблиці до другого читання разом із секретаріатом. І як нам уже повідомили всім, що запропоновані принципово різні концепції щодо формування ВККС, і ми як комітет щодо цього питання визначимося сьогодні. Я тільки хотів зупинитися на тих правках, які в нас в таблиці зазначені як правки до обговорення, вони, їх небагато.

От почнемо із 169 правки.

_____ . Якщо можна, сторінку тоді.

ПАВЛІШ П.В. Сорок друга сторінка, 169 правка, 169-а.

Тут в таблиці зазначено частково, врахувати частково, це правка Юрчишина, де зазначено, що Вища рада правосуддя проводить співбесіду з рекомендованим конкурсною комісією кандидатом відкрито і за її результатами приймає обґрунтоване і вмотивоване рішення про призначення відібраних кандидатів на вакантні посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Тут, зважаючи на те, що в залежності від концепції, яку нами буде прийнято, нам треба вирішити, якщо ми зупиняємося на концепції, яку запропонував Андрій Євгенович і інші члени комітету, які подавали ці правки, яка полягає в тому, що буде запропоновано Вищій кваліфікаційній комісії, да, до Вищої кваліфікаційної комісії не менше двох кандидатів на одну посаду, то тут вмотивовано рішення про призначення буде Вищою радою правосуддя прийняте та... або відмову у призначенні. Тому що 16 членів в такому разі призначається, а щодо 16 Вища рада правосуддя має буде прийняти рішення про відмову. Тобто для того, щоб ми не зробили Вищій раді правосуддя таку в законопроекті міну, як то кажуть, затриманого часу, да, уповільненої дії, що вони не зможуть прийняти рішення по іншій частині, то нам цю правку необхідно буде врахувати частково і перенести її в комітетську, де буде доповнити або відмову в призначенні щодо інших членів ВККС.

_____ . І яку комітетську правку ми...

ПАВЛІШ П.В. Ми 169-у...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми створюємо просто комітетську нову правку.

ПАВЛІШ П.В. Да, ми комітетську створюємо правку. вона буде звучати наступним...

_____ . Правку до якого пункту?

ПАВЛІШ П.В. 169-а.

_____ . 169-а – це правка, а до якого пункту законопроекту?

ПАВЛІШ П.В. Частину сьому буде викладено в наступній редакції, я її зараз зачитаю під стенограму: "Вища рада правосуддя проводить співбесіду з рекомендованими конкурсною комісією кандидатами відкрито і за її результатами приймає обґрунтоване і вмотивоване рішення про призначення або відмову в призначенні відібраних кандидатів на вакантні посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України". Все.

_____. А в нас діюче положення... *(Не чути)*

ПАВЛІШ П.В. У нас є правка, яка подана Андрієм Євгеновичем Костіним та іншими депутатами, 135-а, яка суттєво змінює норми закону, який нам прийняти в першому читанні. Про це саме говорив і Олег Анатолійович. Але у нас згідно Регламенту так побудовано нормотворчість, що можна подавати правки, які будуть суттєво змінювати сам законопроект. От і якраз для того, щоб ми, щоб ця норма статті 95 вона запропонована в новій редакції, і для того, щоб ВРП мало право прийняти і відмову у призначенні, нам треба прийняти таку комітетську правку.

_____. Я розумію, просто в 135-й... *(Не чути)*

_____. Правкою Юрчишина доповнюється.

_____. Як буде пункт 7 звучати? Залишається зараз пункт який, 7-й... *(Не чути)* До нього доповнюється те, що ви сказали, другим абзацом? Тобто секретаріат приймає документи, а потім...

ПАВЛІШ П.В. А Вища рада правосуддя...

_____. Приймає рішення.

_____ . Ні, це секретар Вищої ради правосуддя приймає документи в аналогічному порядку.

ПАВЛІШ П.В. Сергій Олексійовичу, дивись, 28 сторінка відкрий.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, відкрив. Це правка Костіна.

ПАВЛІШ П.В. Так, 135 правка відкрий і сьомий пункт почитай: Вища рада правосуддя проводить співбесіду з рекомендованим конкурсною комісією кандидатом...

ДЕМЧЕНКО С.О. ...залишається старим.

_____ . І він доповнюється.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я зрозумів, воно буде окремо ...*(Не чути)*, до якого пропонував Юрчишин народний депутат.

ПАВЛІШ П.В. Ні, це була правка Юрчишина, ми просто на ній зацентували цей момент.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Там багато співпадає у нас з правками колег. У мене з правками колег.

ПАВЛІШ П.В. У Юрчишина, якраз ця правка вона співпадає з правкою Костіна пунктом 7.

ВЛАСЕНКО С.В. ...не співпадає, колеги.

ПАВЛІШ П.В. Вона слово в слово співпадає.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, позиція Юрчишина дуже проста, що ВРП не має права відхиляти кандидатури, запропоновані цими... там інший абсолютний підхід. Те, що вона по словам подібна, але о'кей.

Пане голово, у мене процедурна пропозиція, давайте ми зробимо наступним чином. Давайте ми рейтингово проголосуємо, у нас було чотири концепції оголошених, якщо я не помиляюся: ваша, Олега Анатолійовича Макарова, моя і пані Радіної. Давайте ми рейтингово проголосуємо, яку концепцію підтримає комітет, а потім уже в рамках цієї концепції будемо розглядати якісь правки. Бо ми розглядаємо зараз невідомо поки що.

Я розумію які будуть результати голосування. Від себе можу сказати, що модель, яка буде проголосована, вона точно не принесе нам кращої якості роботи ВККС. Але, о'кей, хочете так, о'кей, хай буде так. Через рік-два отримаємо знову рішення Конституційного Суду по ВККС і будемо знову бігати, как раненые рыси. Але, о'кей, знову повторюється 1008. Хорошо, идем.

Але давайте проголосуємо, яку концепцію підтримає комітет, і в рамках цієї концепції вже будемо обговорювати правки, бо так зараз вихоплювати правки немає жодного сенсу.

ПАВЛІШ П.В. Я підтримую Сергія Володимировича.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я лише уточнення хотів.

Пані Радіна сказала в останню мить, що вона погоджується на інший варіант...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович!

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, там її концепція, вона суттєво відрізняється, тому що там правила голосування суттєво відрізняються. В цьому основна відмінність, але вона є дуже суттєвою.

Шановні колеги, ми всі заслухали концепції для того, щоб нам було легше працювати далі.

Тоді ставлю на голосування в порядку їх представлення. Концепцію, яку я запропонував з народними депутатами. Просто зараз проговоримо як будемо голосувати, щоб я нікого не забув. Потім була у нас концепція Олега Анатолійовича Макарова, потім була концепція Сергія Володимировича Власенка, потім була концепція Анастасії Радіної і Василя Івановича Німченка.

Тоді голосуємо за концепцію, тобто цей комплекс правок, який запропонований і був представлений мною, народним депутатом Костіним.

Прошу підтримати і проголосувати.

Так скільки голосів? 15 – за. То ми голосуємо тільки "за", тому що...
Давайте з повагою до всіх.

ВЛАСЕНКО С.В. Я прошу всі поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович хоче, щоб всі.

ВЛАСЕНКО С.В. Колеги, це рейтингове голосування. Голосувати можна...

_____. Огласите, пожалуєста, весь список.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, голосувати можна стільки разів, скільки концепцій, тобто це ж не грає ролі. Це ж не більшість-меншість – це рейтингове голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Концепція Олега Анатолійовича Макарова. 3.

Концепція Сергія Володимировича Власенка. 5.

Концепція Анастасії Олегівни Радіної, тому, чим вона відрізняється від запропонованих. *(Шум у залі)* Ні.

Концепція Василя Івановича Німченка. Шановні колеги, давайте голосувати все ж таки серйозно, да.

Так, скільки? Скільки голосів? 7 голосів. Добре.

Тому концепція обрана, працюємо далі.

Пропозиція щодо комітетської поправки, вона дійсно, вона відображає повністю частину поправки моєї, але з урахуванням дійсно, це суто технічна поправка, щоб Вища рада правосуддя могла або призначати, або відмовляти у призначенні з урахуванням того, що буде вибір серед запропонованих кандидатів.

Тому ставлю на голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. Вона не технічна, але вона необхідна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вона необхідна абсолютно. Тобто це абсолютно необхідна річ. Тому ставлю на голосування, під стенограму вже співголова підкомітету оголосив цю комітетську поправку. Ставлю її на голосування і прошу її підтримати.

13 – за. Проти? Утримались? 3. Правильно? Рішення прийнято.

Павло Васильович, будь ласка, далі.

ПАВЛІШ П.В. П'ятдесят перша сторінка, тут пропонується 190, вона до обговорення у нас була. *(Не чути)*

Вибачаюсь, да. 190 правка, яка запропонована Олегом Анатолійовичем Макаровим. Пропонується обговорити, врахувати частково щодо розгляду документів, поданих кандидатом на предмет відповідності вимогам на посаду

члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, здійснюється у порядку, встановленому конкурсною комісією.

Ми, Олег Анатолійович, на підкомітеті вирішили обговорювати це питання, і тому тут до комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мабуть, Олег Анатолійович, якщо ви можете зараз по цій поправці?

МАКАРОВ О.А. Послухайте, ми зараз, не знаю, чим ми займаємося...

ПАВЛІШ П.В. Їх небагато, їх тут у нас...

МАКАРОВ О.А. Ні-ні, почекайте, почекайте.

Якщо якусь концепцію ми зараз застосовуємо, то нам треба, треба зробити паузу, взяти якийсь час. В праву колонку, в четверту колонку цю концепцію зараз опублікувати і постатейно іти. Бо ми зараз голосуємо за якісь ідеї, а того тексту, за який ми голосуємо, ніхто не бачив. У нас написано: враховано частково. В якій частині? А сама правка на три сторінки. Так в якій частині вона врахована?

ПАВЛІШ П.В. Правка 190 на півсторінки.

МАКАРОВ О.А. Ні, я не про цю. Ця правка врахована частково, обговорити, куди її ставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, це пропозиція.

МАКАРОВ О.А. Мова йде зараз про те, що якщо...

ПАВЛІШ П.В. *(Не чути)*

МАКАРОВ О.А. Якщо зараз правки Костіна беруться, як прийнято в першому читанні, фактично це зараз новий текст абсолютно, ще він, ще береться... прийнято в першому читанні з урахуванням там удосконалень, про які ми зараз говорили, то ці удосконалення зараз треба всі винести в праву колонку, з деякими удосконаленнями і доповненнями цих статей, цих пропозицій погодився підкомітет, їх треба якось вмонтувати в цю, в ці видатні правки, які зараз вперше подані і мали би бути подані ще до першого читання як основний текст. І тепер треба написати текст, який вийшов з урахуванням оцих правок.

_____. У вас є в телефоні.

МАКАРОВ О.А. Що у мене є в телефоні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович...

МАКАРОВ О.А. І після того, як з'явиться цей текст закону в цілому, подивитися збалансований він чи ні. Зараз ми голосуємо за ідею просто, без четвертої колонки. Те, що зараз вийде, або те, що ми будемо потім дописувати і будемо писати поза процедурою комітетською, голосування воно вийде або нелегітимно з точки зору процедури прийняття або вийде якась "абракадабра" незбалансована.

Тому зараз в такому режимі ми якісь частини правок, якісь частини ідей, які не попали, не були прийняті, голосувати не можемо. Тому я переконаний, що цей напрямок, який ми зараз взяли процедурно, він абсолютно неприйнятний.

Прошу подати мені ті правки, за які ми голосуємо в цілому, я хочу в них розібратися, сказати, яким чином їх треба вдосконалювати, якщо необхідно, подавати комітетські правки з урахуванням того, що ми на

підкомітеті врахували частково і врахували до обговорення. У нас до обговорення було більше 20 статей, а частково враховано більше 50 статей, в якій частині і де ці формулювання, їх ніде немає.

Тому яким чином ми зараз побудували роботу, дуже дивно виходить. При тому, що ми більш-менш вже близько до того, щоб домовитися. І знову як тільки ми доходимо до домовитися, згадується, що є 15 голосів умовної більшості і нікого слухати не треба, і ми потім допишемо зі своїми помічниками чи ще в якомусь іншому місці, тільки не в рамках роботи в комітеті. І це приводить до того, що ми не приймаємо цей закон вже 18 місяців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Четверта колонка законопроект запропонований в остаточній редакції, з'являється після нашого комітету.

НОВІКОВ М.М. Після того, як ми проголосували концепцію, я вам усім розіслав в нашому загальному чаті четверту колонку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, зараз не про це, дуже добре, що є така пропозиція.

Павло Васильович, що саме пропонується обговорити, просто в якому, якщо Олег Анатолійович...

ПАВЛІШ П.В. Дивіться, тут у нас стояло тільки врахувати частково абзац другий щодо розгляду документів. Це також є технічним питанням, тому що воно говорить про те, що розгляд документів, поданих кандидатом на предмет відповідності вимогам на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, здійснюється в порядку, встановленому конкурсною комісією. Тобто конкурсна комісія запропонує порядок, згідно якого будуть прийматися, розглядатися документи, подані кандидатом.

Тут немає якогось такого...

НІМЧЕНКО В.І. Сама конкурсна комісія.

ПАВЛІШ П.В. Конкурсна комісія, да. Тут немає якогось такого вирішального питання, як, наприклад, 16 членів чи 32, але це технічне питання, яке нам необхідно...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пропозиція врахувати другий абзац цієї поправки, яка буде додана до основного тексту. Добре.

Тоді ставлю на голосування пропозицію врахувати другий абзац цієї правки, тобто врахувати частково. Під стенограму це буде зафіксовано і потім у відповідній таблиці відображено.

Прошу підтримати і проголосувати за це. Так, 14? 14. Проти? Утримались? 2. Проти – 0, утримались – 2.

Павло Васильович, будь ласка, далі.

ПАВЛІШ П.В. 272 правка. ...*(Не чути)* Хто може бути членом конкурсної комісії. Там є обмеження, що можуть бути судді у відставці... *(Не чути)* А є судді, які не пройшли кваліфіціювання, тому що вони не приймали участь... *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Того що вони у відставці.

ПАВЛІШ П.В. Да, вони у відставці... *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. І вони не можуть. А чого не можуть?

(Загальна дискусія)

ПАВЛІШ П.В. Це питання, його у будь-якому разі треба обговорити, тому що тут означена, це Олега Анатолійовича також правка, яка звучить

щодо частини четвертої... Ну, коротше, статтю 95.1 треба доповнити новим абзацом: "Кандидатами на посаду члена конкурсної комісії, які є суддями чи суддями у відставці, можуть бути судді чи судді у відставці, які успішно пройшли кваліфікаційне оцінювання".

ВЛАСЕНКО С.В. Кваліфікаційне оцінювання ми розпочали в якому році? Тобто кожен, хто вийшов у відставку раніше 2016 року, позбавляється права, навіть якщо він суддя у відставці. Ну, це ідіотизм, вибачте. Я не підтримую цю концепцію, але це ідіотизм.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, а в чому полягає тоді позиція комітетська? Тому що ідею я зрозумів.

(Загальна дискусія)

Олег Анатолійович, 272-а – це...

(Загальна дискусія)

МАКАРОВ О.А. У нас є судді, які пішли у відставку, почувши, що буде кваліфікаційне оцінювання, в тому числі на предмет доброчесності. Цих суддів я не хотів би, щоби рекомендували у Вищу кваліфікаційну комісію суддів.

Ті судді, які зараз є суддями, працюють, але різними способами уникли кваліфікаційного оцінювання, уникали кваліфікаційного оцінювання, я вважаю, що вони зараз не можуть претендувати на посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів. Нехай працюють далі суддями, і їх Вища кваліфікаційна комісія суддів потім оцінить, чи можуть вони бути далі суддями.

Якщо ви вважаєте, що є судді, які пішли у відставку до 2016 року і до них немає ніяких претензій, давайте поправимось, поправимо і будемо обговорювати. Але мова йде про те, що саме після 16-го року запровадили

кваліфікаційне оцінювання для того, щоби очистити судову владу. Ми не знаємо нічого про тих суддів, які зараз у відставці, які пішли у відставку там в 10-му, 12-му році, якщо вони не проходили кваліфікаційне оцінювання.

Тому ми можемо дискутувати щодо строку виходу у відставку, але якщо після 16-го року людина пішла у відставку під загрозою, під загрозою кваліфікаційного оцінювання, ну, що ж ми будемо її відправляти у Вищу кваліфікаційну комісію суддів, щоб вона проводила кваліфікаційне оцінювання всіх інших, які зараз стоять, власне, на кваліфікаційне оцінювання? Це нелогічно. Тому цю правку потрібно обговорити і таких нових колег-суддів, які уникали кваліфікаційного оцінювання, я вважаю, ми не можемо рекомендувати у Вищу кваліфікаційну комісію суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Анатолійович.

Але мова тут іде про навіть не про Вищу кваліфікаційну комісію, а навіть про конкурсну комісію, тобто це навіть вищий рівень, на мій погляд, я особисто підтримую саме цю модель, щоби все ж таки Рада суддів вибирала своїх представників серед тих...

НІМЧЕНКО В.І. Крайні повинні казати, свою думку крайні повинні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Серед тих, серед тих, хто вже пройшов кваліфікаційне оцінювання.

НІМЧЕНКО В.І. А то як Разумков: прошу підтримати та проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так легше.

ВЛАСЕНКО С.В. Проверено Чечетовим, который махал руками.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас просили Сергій Володимирович Власенко, Микола Стефанчук, Денис Маслов.

Да, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голово.

Я от бачите, я пророче сказав, що я часто ...*(Не чути)* з нашим колегою Олегом Анатолійовичем. Я дозволю собі не погодитися з ним в його пропозиції, тому що, послухайте, ну, хто буде визначати під страхом кваліфіспиту чи не під страхом суддя пішов у відставку? Суддя за, так би мовити, пропрацювавши певну кількість років в судовій системі, отримав право на відставку і він ним скористався, це його святе право. Як ми будемо визначати: під страхом він це зробив чи не під страхом він це зробив?

Хтось вважає, що під страхом, хтось вважає, що не під страхом. Жодних судових рішень з цього приводу немає, жодних якихось речей, на які можна опертися, немає. Олег Анатолійович при всій повазі буде вважати, що під страхом, а я буду вважати, що навпаки, що він чесна порядна людина і пішов звідти, бо не хотів маратися в тому болоті, яке їм запропонували під виглядом кваліфоцінювання, розумієте?

Різні бувають історії, тому дискримінувати за такою ознакою, на жаль, не вийде. Давайте визнаємо чесно: на сьогоднішній день до ста відсотків суддів – я не люблю повторювати словосполучення "сто відсотків", але змушений – до ста відсотків суддів сьогодні можуть бути питання з точки зору доброчесності, як і напевно до ста відсотків політиків і до ста відсотків державних службовців, і так само можуть бути до ста відсотків суддів питання щодо винесених ними судових рішень, тому що у кожного судді були судові рішення, які були в подальшому скасовані. Ну, чи це... Я ж тому і кажу про це, що це не є показником. *(Шум у залі)* Абсолютно!

Тому проводити, заводити в критерії абсолютно суб'єктивізоване рішення, ну, просто є неможливим. Просто неможливим! Суддя або суддя у

відставці – все, крапка! Суддя або суддя у відставці повинен мати можливість бути і членом комісії і обиратися до ВККС.

_____ . Невідомо, скільки суддів пішло у відставку до 2016 року?

ВЛАСЕНКО С.В. От Василь Іванович пішов у відставку до 2016 року. Скільки суддів пішло у відставку до 2016 року? Ну, я вам можу сказати...

(Загальна дискусія)

НІМЧЕНКО В.І. Я кажу, було 9 тисяч суддів, 9200 було на 15-й рік.

ВЛАСЕНКО С.В. Я можу назвати іншу цифру.

НІМЧЕНКО В.І. От порахуйте, якщо їх зараз осталося 6.

ВЛАСЕНКО С.В. Перед судовою реформою Януковича у 2010 році ми на комітеті задовольнили 1700, трошки більше 1700 заяв про відставку. Але люди тоді не злякалися, люди просто не хотіли теж приймати участь у тому болоті, яке... вони розуміли, що буде відбуватися із судовою системою, просто люди пішли звідти, і все. 1700 заяв ми задовольнили на комітеті тоді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

МАКАРОВ О.А. Я обмовився. Мова йде про вибори в конкурсну комісію, я сказав ВККС, я вибачаюсь, у конкурсну комісію.

НІМЧЕНКО В.І. Ми зрозуміли.

МАКАРОВ О.А. І в даному випадку, люди, які пройшли це оцінювання, вони можуть бути в конкурсній комісії. А якщо говорити, там мова йде не тільки про 16-й рік, а ще раніше відповідно до Закону "Про забезпечення права на справедливий суд" там ще було первинне оцінювання. І в разі, якщо люди не проходили це оцінювання, вони просто направлялися в школу суддів, то багато, хто ще тоді пішов у відставку, не бажаючи працювати в цій новій системі. Так якщо він в цій системі не захотів працювати...

ВЛАСЕНКО С.В. Олеже Анатолійовичу, але припустимо у Верховний Суд зайшли люди, по яких є стільки питань, що більше ніж по тих, які пройшли, але вони пройшли до Верховного Суду і пройшли всі відбори, і все добре, і все гарно. Тому це не може бути критерієм. Це не може бути критерієм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Микола Стефанчук...

МАКАРОВ О.А. Колеги, це не найголовніше положення цього законопроекту, який ми обговорюємо, не найголовніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, дякую.

Микола Стефанчук. Потім Денис Маслов, потім Максим Дирдін. Але я дуже прошу лаконічно, в нас же багато є правок.

СТЕФАНЧУК М.О. Дуже швидко.

Шановні колеги, серед нас є такі глибокоповажні люди, як Василь Іванович Німченко, як Михайло Миколайович Новіков, вони є суддями у відставці, і я не думаю, що причиною їхньої відставки були якісь суб'єктивні моменти, пов'язані з відсутністю добросовісності або переляком. Окрім того, я хочу відмітити, що дуже багато суддів мали можливість піти у відставку в

зв'язку із зміною законодавства для того, щоб отримати нормальну вихідну допомогу, отримати пенсію і мати собі забезпечення. Окрім того, ряд суддів пішли на виборні посади в певні виборні органи, в зв'язку з чим теж поклали повноваження. Не забуваємо, був період, коли була масова міграція, частина суддів виїхала за кордон, зараз вони повертаються. Окрім цього, є судді, які вирішили кардинально змінити свій вид діяльності і перейти в наукову сферу. Серед суддів у відставці ми знаємо дуже багато видатних професорів, членів-кореспондентів, ректорів і так далі.

Тому мотивувати це моментом відсутності добросовісності, як на мене, надто сумнівно. Я думаю, що це не повинно віднаходити такої позиції в законопроекті, оскільки всі судді незалежно від того, чи вони у відставці, чи вони не у відставці, мають можливість допускатися до зазначених процесів.

НІМЧЕНКО В.І. До речі, судді у відставці, моє звільнення за власним бажанням чи за станом здоров'я.

СТЕФАНЧУК М.О. Стан здоров'я, сімейні обставини, маленькі діти...

НІМЧЕНКО В.І. Але це не лишає можливості, в нього "ку-ку" працює може краще, ніж у доктора наук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Маслов, будь ласка.

_____. Я ж кажу, за власним бажанням, це я звільнився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, якщо ви говорите, то...

НІМЧЕНКО В.І. От вам приклад, на нас тут приклад, от таке життя. І я думаю, що автори, які це пропонували, я не думаю, що це помічник Олега.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Колеги, я дуже коротко і лаконічно скажу.

В такому вигляді, на мій погляд, це є звичайна дискримінація, це неконституційно. Нагадаю, що нещодавно було рішення Конституційного Суду, дещо з іншого, але там стосувалося грошового забезпечення суддів у відставці. Але в будь-якому випадку Конституційний Суд сказав, що не можна застосовувати будь-які дискримінаційні обмеження до тих осіб, які не могли навіть пройти процедуру кваліфікаційного оцінювання в силу того, що для них її просто не було.

Тому ми не можемо наступити на ці граблі, як на мене...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто пропозиція відхилити правку, правильно я розумію?

МАСЛОВ Д.В. Звичайно, бо це дискримінація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, почули.

Максим Дирдін.

(Загальна дискусія)

МАКАРОВ О.А. Почекайте, я не наполягаю на цій правці. Я далі продовжу.

Зараз у нас ілюзія того, що ми йдемо постатейно, ми вибираємо не найголовнішу, не найважливішу правку, робимо вигляд, що ми обговорюємо, створюємо картинку для ютубу, щоб потім показати, що воно пройшло комітет. Я думаю, що ми до цієї правки дійдемо тоді, коли буде її час. Давайте подавати, з першої правки підемо: текст, який прийнятий в першому читанні, текст, який подав народний депутат, і текст, який виходить в результаті в правій колонці. І потім, коли ми будемо збалансовано іти так по

тексту, ми зрозуміємо, яка правка нормально лягає в остаточний законопроект, яка ні. Тому висмикувати зараз якісь правки, навіть мої, з цього обговорення не потрібно, я так не буду їх обговорювати. Постатейно будемо йти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, почули.

МАКАРОВ О.А. І в результаті постатейного обговорення, причому я прошу представників секретаріату зразу підготувати той текст, який вийде в разі прийняття тих правок, які рекомендує підкомітет.

І для того, щоб якісний закон був, щоб його можна було швидко прийняти і в залі не сидіти тижнями, краще ми посидимо трошечки довше в комітеті і приймемо вже остаточний текст таким чином, щоб він міг працювати і міг бути прийнятим в залі. Тому зараз, я ж кажу, не треба висмикувати просто не найважливіші правки. Найважливіші я оголосив при виступі і представленні свого концепту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є пропозиція тоді поставити на голосування 272 правку. Я так розумію... А, і Максим Дирдін хотів. Ви підтримуєте яку пропозицію? Добре, тобто є пропозиція відхилити, правильно? О'кей. Добре.

Тоді, якщо... Перша була позиція народного депутата Макарова врахувати 272-у, або ви знімаєте? Просто не повертаємось до...

МАКАРОВ О.А. Я можу ще раз пояснити, що правки висмикувати, просто починаючи з двісті якоїсь, не потрібно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, пояснювати не треба.

МАКАРОВ О.А. Треба йти постатейно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І ми, чули, ми прийняли інший порядок роботи.

_____. Олег Анатолійович, ніхто нічого не висмикував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все це вже зроблено.

_____. Ми оголосили зараз питання, тільки звернули увагу комітету на ті питання, які підкомітет виніс до обговорення, все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Після того ми надамо можливість вам зосередитися на тих правках, які були відхилені, ваші саме правки. Тобто, якщо ви захочете поставити їх на голосування, комітет їх поставить на голосування і опрацює. Просто наразі ми йдемо по такому формату роботи.

МАКАРОВ О.А. Я хочу прочитати ті правки, які прийняті підкомітетом. Де вони? Особливо в редакції підкомітету і прийняті частково, редакційно. Де ці редакції?

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, по ходу. Ми не можемо міняти ці правки. Вони повинні зайти в зал.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не змінюємо правки. Ніхто правки не змінює.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, ви ж чуєте, що ми обговорюємо. Тоді що ми обговорюємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми обговорюємо, чи враховувати її, чи відхиляти, все. Ми тільки це обговорюємо.

НІМЧЕНКО В.І. І що далі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А зараз ставимо на голосування.

НІМЧЕНКО В.І. Сказали не враховувати. Що даліше?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз ставимо на голосування. Колеги, все.
Я ставлю на голосування.

НІМЧЕНКО В.І. Де визначатись, тут?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, ми тут визначаємось щодо правки.

МАКАРОВ О.А. Послухайте, будь ласка, уважно. У нас 95-а і 95-а прим., і "Перехідні та прикінцеві положення", послухайте, вони головні для цього законопроекту. Вони написані в новій редакції. Кожна стаття займає декілька сторінок. А правки стосуються тієї редакції, яка прийнята в першому читанні.

Якщо ми приймаємо правку Костіна, то треба подавати правки до правок, розумієте? Що ми зараз голосуємо? Якщо ми проголосуємо якусь мою правку, то вона ніяк в правку Костіна не можна її встромити туди. Треба правку Костіна голосувати в редакції комітету, розумієте? А цю редакцію комітету треба роздати депутатам, щоб вони бачили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз мова не йде про редакцію комітету, зараз мова йде про конкретну вашу правку, яка...

МАКАРОВ О.А. До якої статті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...іншим не запропонована.

МАКАРОВ О.А. До якої статті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 95-1

МАКАРОВ О.А. 95-1. А стаття 95-1 подана просто нова стаття Костіна. Куди ми голосуємо правку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви доповнюєте те, що подано Костіним. Ось і все. І секретаріат це викладає, як єдину... як єдину статтю...

(Загальна дискусія)

Олег Анатолійович, давайте ми не будемо... я просто перепрошую, щоб ми не маніпулювали. Якщо є запропонований мною текст редакції і якщо є щось, чого в ньому не вистачає, і комітет враховує вашу правку, яка доповнює, то секретаріат це викладає як статтю...

МАКАРОВ О.А. Доповнює або викладає якийсь абзац в іншій редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це інша ситуація. Але, Олег Анатолійович, ми зараз тягнемо час, я перепрошую!

МАКАРОВ О.А. Ви тягнете час. Я хочу прискорити його.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 272 поправка, яка пропозиція комітету врахувати. Тому я її ставлю на голосування щодо врахування поправки 272 народного депутата Макарова.

Прошу голосувати. 272-а. Колеги висловлюються щодо того, що вона може мати дискримінаційний характер, я це почув. Тому прошу, хто підтримує цю правку, 272-у? Ну, ніхто не підтримує. Хто – за? Один – за.
(Шум у залі)

Ну, ви знаєте, у нас є таблиця, в якій записано врахувати. Тому...

НІМЧЕНКО В.І. Ну, хорошо, зараз ми не підтримали. І де буде це? Вже все, воно вмерло?

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, ні. Ні!

Колеги, давайте... *(Шум у залі)* Відхилена. Це нова фраза, якої взагалі немає. Тому якщо вона просто відхилена, її не з'явиться в остаточному тексті закону, ось і все.

НІМЧЕНКО В.І. Законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Законопроекту, так. Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. Но є питання про його поправку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Один – за.

Хто – проти? Хто – утримався?

Рахуємо. 13? 11. Проти – 0, утримались – 11.

_____ . А я – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви – проти. Проти – один тоді. Один – за, один – проти, 11 – утрималось. Правка відхилена.

_____ . Яка буде редакція в правій колонці? Озвучте під стенограму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, це відхилена правка. Яка буде редакція?

274 правка, я так розумію. Так?

_____. 274, так. Обговорення важливої правки. 274 правка, де зазначено, що частину четверту статті 95-1 доповнити новим абзацом шостим такого змісту. Можливо, там буде абзац не шостий, а, можливо, і шостий.

274-а, знімаємо?

_____. Так, знімаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто відхиляється.

_____. Це те, хто не може бути членами конкурсної комісії.

МАКАРОВ О.А. Я вам дякую, що ви вибрали саме ці дві правки для обговорення. Я вам дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз підійдемо до інших ваших правок, Олег Анатолійович.

ПАВЛІШ П.В. Олег Анатолійович, ми ж були з вами на підкомітеті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, давайте далі, так.

ПАВЛІШ П.В. На підкомітеті, я хочу нагадати, там було небагато людей.

_____. Небагато.

ПАВЛІШ П.В. Там було аж четверо. Нас четверо на підкомітеті. Ми сказали, що оскільки правки Костіна вносяться фактично правки, правки до правок, ми там знайшли просто неузгодження, ми знайшли де треба по-іншому викласти редакційно, оскільки ми їх викладаємо в іншій редакції, то вони фактично враховані частково. Так оці частково враховані правки я хочу прочитати. Можливо, там вже є ті правки, про які ми з вами говорили. І не треба за них голосувати. Те, що ми з вами погодились, мої правки, вони повинні бути частиною комітетських правок на базі правок Костіна.

Те, що ми зараз голосуємо, не має ніякого смислу. Бо воно просто попаде не до основного тексту, а до правок Костіна. Так не можна з точки зору законодавчої техніки. У нас зараз вихід тільки один: фактично дати нову редакцію тих статей, які ви зараз вирішили переписати в другому читанні. Вибачте, комітету.

_____. *(Не чути)*

ПАВЛІШ П.В. Олег Анатолійович, у нас закон 3711-д. Це комітетський закон, до якого подано правку Андрієм Євгенійовичем і іншими депутатами, і ви так само подавали правки.

Тільки що проговорили, проголосували за концепцію, яка була запропонована Андрієм Євгеновичем, з чотирьох концепцій, вас не двоє ж було. І в цій таблиці визначені правки, які враховані і відхилені відповідно до статті 135, допустимо, статті 242 і 405 правки були, правок, це номери правки я озвучив, які подавав Андрій Євгенович з депутатами, які, як ви кажете, змінюють в статті 95, 95 прим. І тут зазначено якраз, і ми ж з вами проговорювали на підкомітеті, що багато статей, які співпадають. Але є питання, там Комісія з питань доброчесності, вона виключається у нас. Тому ми їх задовольняли частково.

Тобто тут для того, щоб говорити, що нам щось треба додатково проговорювати і там на іншому комітеті, я не бачу що. Є дійсно правка

комітетська, яку я зараз озвучу, що нам зараз треба прийняти. Вона знаходиться на 122 сторінці і зараз я її озвучу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 122 сторінка, так?

МАКАРОВ О.А. Скажіть мені, будь ласка, у нас є дві ключові статті: 95 і 95 прим. Вони займають дві третини, навіть більше, закону. Ці статті, це фактично законопроект поданий по-новому в рамках подачі правок.

Скажіть, будь ласка, оці правки, які називаються правками Костіна, вибачте, будь ласка, вони прийняті повністю чи частково, чи редакційно?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, ми йдемо зараз...

ПАВЛІШ П.В. Частково.

МАКАРОВ О.А. Ви розумієте... Вони прийняті частково. Скажіть мені, в якій частині вони прийняті?

ПАВЛІШ П.В. Оголосити?

МАКАРОВ О.А. Якщо вони прийняті частково, це значить, що та редакція, яка була прийнята в першому читанні, вже її немає. Ми зараз беремо правки Костіна, частково, в якій частині, ми не знаємо. І тепер ми доголосовуємо, а там досить багато в нас є пропозицій, не тільки мої, це просто з повагою до мене, дякую, що я сидів з вами вісім з половиною годин на підкомітеті. Не сидів би, ви б забули про мене. І тепер всі правки, які подали всі народні депутати, не мають ніякого значення, бо ми прийняли одну правку Костіна, частково, редакційно, в якій редакції, ніхто не знає.

Що ми зараз обговорюємо? Ми хочемо проголосувати частково редакційно в редакції, яку ніхто не бачив? І зразу в зал це відправляти чи потім будемо дописувати?

ПАВЛІШ П.В. Олег Анатолійович, у нас із прийнятих, врахованих правок, у нас 528 там правок, 129 в нас врахованих, 48 врахованих частково, редакційно 12, відхилено 334, і до обговорення в нас там чотири правки, які ми зараз... Тому говорити про те, що ми щось там недоучили чи ще щось, це є неправильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми просто витрачаємо зараз час. Давайте дамо можливість Павлу Васильовичу довести до кінця щодо тих поправок, які треба обговорити, а після цього ми будемо вирішувати питання щодо тих поправок, які, наприклад, відхилені. Олег Анатолійович...

МАКАРОВ О.А. Зверніть увагу, що до кінця комітету...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, я розумію ваше бажання. Але ви просто цей час витрачаєте замість того, щоб ми попрацювали по поправках.

Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Вам запропоновано врахувати комітетську правку наступного змісту. В нас на 122 сторінці, розділ XII "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити новим пунктом 29 прим. та 29.2 такого змісту... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це комітетська правка, вона...

ПАВЛІШ П.В. Ми її зараз приймемо, і в неї буде номер. Це після 399-ї. Там написано "Комітет з питань правової політики".

Такого змісту 29-1: "Вища кваліфікаційна комісія суддів України створена відповідно до цього закону, завершує конкурсні процедури, розпочаті Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності Закону України про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського самоврядування від 16 жовтня 2019 року № 193-IX ("Відомості Верховної Ради України, 2019, № 50), стаття 354. І ...29-2. "Перебіг строку дії результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, яких було зараховано до резерву на заміщення вакантних посад суддів ("місцевих" ми убираємо, так?) місцевих судів зупиняється з дня припинення повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідно до пункту 2 розділу другого "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського самоврядування" (Відомості Верховної Ради України, 2019, № 50, сторінка 354) для формування нового складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, утвореної відповідно до цього закону, перебіг строку який зупинявся відповідно до абзацу першого цього пункту, продовжується з урахуванням часу, що минув до такого зупинення".

Тут нашим колегою Сергієм Іонушасом пропонується для того, щоб можливо було дію цієї норми розповсюдити не тільки на місцевих судів, передбачити, нам потрібно буде прибрати "місцевих судів", так? "Заміщення вакантних посад суддів місцевих судів". Тобто "місцевих судів" ми убираємо. І буде у нас звучати 29-2, початок: "Перебіг строку дії результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, яких було зарахованого до резерву на заміщення вакантних посад суддів".

_____ . В тому числі суддів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, Сергій Олексійович, ні.

(Шум у залі)

Сергій Олексійович, ну, ми розуміємо, що це про інше. *(Шум у залі)*

Я прошу зараз, Павло Васильович, зачитайте під стенограму текст 29-2, а потім будемо...

МАКАРОВ О.А. Я вибачаюсь, я на секундочку. Я хочу побажати однопартійному комітету завершити успішно роботу, потім вислати мені відповідно до Закону про комітети вчасно те, що вийшло. Я із задоволенням почитаю, і будемо дискутувати вже далі, якщо ... *(Не чути)*

Дякую.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Олег Анатолійович.

29.2 буде звучати так: "Перебіг строку дії результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, яких було зараховано до резерву на заміщення вакантних посад суддів, зупиняється з дня припинення повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідно до пункту..." – ну, і далі за текстом таблиці. Ми забираємо звідси тільки "місцевих судів".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, секретар комітету, він покинув засідання комітету. Тому є пропозиція обрати секретарем на засіданні цьому Сергія Анатолійовича Вельможного. *(Шум у залі)* Ніхто не заперечує?

Прошу проголосувати.

Скільки? 13 – за. Дякую, одноголосно.

Колеги, часу небагато. Павло Васильович, будь ласка.

(Загальна дискусія)

Шановні колеги, мабуть, обмеження в часі. *(Шум у залі)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів би питання... *(Не чути)* Навіщо ми голосуємо норму, яка не надасть додаткових якихось, взагалі нічого не...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, я дам відповідь на це питання. Багато конкурсів знаходяться в багатьох судових процесах. І це є проблемою. Для того, щоб було... багато конкурсів попередніх оскаржувались учасниками, припинялися, призупинялися і так далі. Я про те, що така норма це про правову визначеність, про те, щоб ніхто потім не задавав питання: а чи вони припинилися, ті конкурси, чи ні?

У вас як у юриста є розуміння того, що конкурси мають продовжуватися. Ми як законодавець... Я вважаю, що ми маємо для того, щоб правову визначеність... вона виникла, і для того, щоб вона була, цю норму передбачити. Вона була у всіх законах, які стосувались попередньо цього питання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, так за цією ж логікою тоді при зміні членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів ми також маємо кожний раз змінювати закон і писати, що новий склад Вищої кваліфікаційної комісії суддів з новим членом продовжує ці конкурси. Ну, це ж абсурд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, ця норма, вона дуже бентежить в тому числі і учасників цих конкурсів. І тому для того, щоб ми зафіксували, щоб ніхто не зміг там чогось в судах вимислювати собі...

_____ . Є ж закон один для всіх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це "Прикінцеві положення", ну, колеги. Так.

_____ . Уточнення. Там в одній таблиці, там зазначено "вакантних посад місцевих судів". Ми "місцевих судів" прибираємо, правильно? Вакантних посад суддів. Все, в такій редакції.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я пропоную проголосувати. Ми завершили цю дискусію. Прошу проголосувати за комітетську поправку, яку запропонував народний депутат Павліш, зачитав під стенограму.

Хто – за? 12 – за. Хто – проти? Проти – 0. Утримався? Утримався – 1.
Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Дякую.

Правка 524 Романа Бабія. Я думаю, нам озвучить зараз Роман Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Романо, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Суть правки не складна. Пропонується вилучити із закону ті норми, які...

ПАВЛІШ П.В. 524, 163 сторінка.

БАБІЙ Р.В. Які визнані неконституційними Конституційним Судом. Тому що частково ми їх прибираємо, але частина залишається. Тому давайте... пропонується застосовувати єдиний підхід. Якщо вилучати, то вже всі норми, які визнані неконституційними.

ПАВЛІШ П.В. 524-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Вячеславович, ми проголосували комітетську правку, а там була ще ваша правка щодо суддів вищого інтелектуального суду. Чи є вже в ній сенс? Чи будете ви наполягати на ній окремо? Але з урахуванням комітетської правки.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович.

ПАВЛІШ П.В. Треба тоді, щоб ми по Романа Вячеславовича правці щоб ми проголосували вже, що ми приймаємо. *(Шум у залі)*

Ні, Роман Вячеславович. Ми просто перескочили з однієї правки на іншу, тому я думаю, що нам треба...*(Шум у залі)* 524 правка Романа Вячеславовича, він її тільки що оголосив. Вона стосується рішень, норм, які були в Конституційному Суді визнані неконституційними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так яка пропозиція щодо цієї правки?

_____ . Пропозиція врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозиція врахувати.

ПАВЛІШ П.В. 524-а, пропозиція врахувати, так. Ми вважаємо, що це є правильно, якщо Конституційний Суд вже визначився з цих положень.

БАБІЙ Р.В. В нас у першій редакції було виключено два положення, визнані неконституційними. А про решту забули просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Забули просто.

БАБІЙ Р.В. Мені здається, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, тоді ми маємо це проголосувати. Тому що тут до обговорення... якщо ми враховуємо цю правку.

Тоді ставлю на голосування врахування правки 524-ї народного депутата Бабія.

Хто – за? ... – за, проти – 0. Одноголосно, так, я так розумію? Проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Роман Вячеславович, у вас ще була правка.

БАБІЙ Р.В. Так, ще я пропоную комітетську правку. Сергій Олексійович, ви слухаєте уважно? До частини першої статті 95. Просто, щоб не переспрашивать. З усією повагою, Сергій Олексійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, нашим потім співробітникам секретаріату цю стенограму, Роман..., цю розшифровувати. Тому давайте просто по одному для того, щоб вони потім не помилилися.

Це нова буде поправка, так? Це поправка з голосу.

БАБІЙ Р.В. Йде мова про те, що... пропозиція, вірніше. Якщо орієнтуватись по таблиці, це, мабуть, буде після правки 141. Доповнити частину першу статті 95 новим реченням такого змісту: "Одна й та сама особа не може обіймати посаду члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України більше ніж 20 років поспіль".

Суть правки в тому, щоб забезпечити ротацію членів ВККС. І в той же час ...не один строк, а два строки, то в той же час досягається мета інституційної пам'яті, скажемо так, нам наголошувала, зокрема, Венеційська комісія.

_____. Поспіль чи двічі взагалі?

БАБІЙ Р.В. Поспіль. Потім пауза, і може ще раз.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, в будь-якому випадку це ж кожного разу ця особа буде проходити конкурс новий.

БАБІЙ Р.В. Так, все одно через конкурсну комісію вона проходить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але для того, щоб дійсно не мати додаткового бар'єру для того, щоб члени ВККС дійсно передавали цю інституційну пам'ять. І я думаю, що Михайло Миколайович також підтримує цю пропозицію. *(Шум у залі)* Да, це комітетська буде правка. *(Шум у залі)* Я маю на увазі, що Роман Вячеславович цю правку запропонував.

(Загальна дискусія)

Я просто хочу наголосити, що попередній склад... діюча редакція Закону про судоустрій щодо ВККС, вона говорить про те, що можна тільки один раз бути членом ВККС, тому що ці особи обиралися за квотним принципом. А наразі, якщо ми змінюємо на конкурс, то чому не надати можливість спробувати ще раз стати членом Вищої кваліфікаційної комісії суддів? *(Шум у залі)* Поспіль. Комітетська, да.

Правка була під стенограму зацитована народним депутатом Бабієм. Якщо нема зауважень, прошу... *(Шум у залі)*

Сергій Олексійович, після комітету з урахуванням таблиці правок секретаріат сформує остаточний текст.

Роман Вячеславович, я думаю, що повний текст статті має бути сформований після того, як секретаріат повністю опрацює таблицю за результатами нашого сьогоднішнього комітету. Тобто є поправка, яка вами запропонована. Якщо народні депутати підтримують, проголосують "за". Якщо ні, проголосують там "проти" чи "утримується".

(Загальна дискусія)

Секретаріат і сформує, включить відповідну статтю.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Бабія, як комітетську правку, яку він щойно зачитував під стенограму, щодо можливості бути членом ВККС не більше двох разів поспіль.

Хто – за? Прошу підтримати. 14 – за, проти – 0, утрималися – 0.

Павло Васильович, у вас все?

ПАВЛІШ П.В. У мене все, да, Андрій Євгенович. До обговорення більше правок немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, хто з інших акторів правок?

Да, будь ласка, Денис Маслов.

МАСЛОВ Д.В. ...*(Не чути)* До цього ви ж врахували, прийняли комітетську правку, що всі процедури мають бути завершені.

Я просто хотів звернути увагу, в своїй правці ми передбачали внесення змін в "Прикінцеві і перехідні положення" іншого закону, він там є передбачений, Закон України про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" і деяких законів України щодо...*(Не чути)* І от, наприклад, пункт 8 в новому законі, він звучить в "Прикінцевих та перехідних положеннях" наступним чином: "Процедури, які були розпочаті Вищою кваліфікаційною комісією суддів України відповідно до Закону "Про судоустрій і статус суддів" до набрання чинності цим законом, продовжуються згідно з рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, утвореної відповідно до цього закону".

Смисл в чому? Що там продовжується за її рішенням, а ми тут приймаємо, що ми зобов'язуємо нашим законом... *(Не чути)* завершити всі процедури, буде невеличка колізія. Просто прошу при опрацюванні, коли текстівка буде, це врахувати, тому що ми пропонували виключити цей пункт з того закону, щоб не було цієї колізії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви маєте на увазі, що цей пункт, в принципі, вже виконаний, тоді...

МАСЛОВ Д.В. Його просто виключити і все. І не буде...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому що він фактично виконаний, тому він, в принципі, відносився до попереднього складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів, коли вона створювалася. Правильно я розумію?

МАСЛОВ Д.В. Тому, щоб не створювати колізію з нашим законом. Звичайно, що він по даті...

_____. Тут простіше буде.

МАСЛОВ Д.В. Він по даті буде сильніший і закон буде, але буде...

_____. Дозвольте? Я думаю, що тут колізії не буде в принципі. Це аналогічно як результати виборів затверджується Центральною виборчою комісією. Тобто законом вже зобов'язуємо їх прийняти рішення. Рішення – це є формалізація тих всіх процедур, яка буде завершуватись. Тому вони керуються законом і приймають рішення. Все нормально.

МАСЛОВ Д.В. *(Не чути)*

_____. Абсолютно точно.

МАСЛОВ Д.В.. Ви ставите від їх рішення в залежність завершення конкурсних процедур. Тому що не від їх рішення це буде залежати, а від нашого закону... *(Не чути)*

_____. Тому в нас є дві норми. У нас є фактично дві норми. Одна говорить про те, що мають бути завершені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денісе, треба включати, інакше під стенограму нічого не чути.

МАСЛОВ Д.В. Я просто прошу врахувати, що цей пункт 8, ну, в тій пропозиції, яка моя була, і оскільки вона врахована була, ну, пропозиція, редакційно... 526.

_____. Я думаю, що дві норми не входять в колізію. Тому що одна норма говорить про те, що воно має бути звершено. А друге, формально як воно має бути завершено. Рішенням. І все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні. Тут мова йде зовсім про інше. Тут про два різних підходи. Я, наскільки розумію, те, про що говорить Денис. Ця норма існуюча вона з'явилася, коли приймався цей закон, там в 16-му році, і стосувалися попередньої діяльності ВККС. І вони, вони в цей момент записали, що нова ВККС буде вирішувати чи продовжувати... Я завершую. Чи ні. Наша модель передбачає, що та ВККС, яка буде створена зараз... Тобто вона не створена, сама ВККС існує, тобто тільки склад буде новий ВККС. Вона має завершити всі конкурси без свого рішення. І Денис правильно говорить про те, що може бути колізія із цими двома нормами з яких пункт 9, який старий...

МАСЛОВ Д.В. Восьмий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Восьмий. Той, що був ще тоді.

МАСЛОВ Д.В. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він фактично виконаний.

МАСЛОВ Д.В. Ну, не виконаний бо вони не завершили конкурсні процедури.

Тому я би просто її редакційно при врахуванні все ж таки врахувати 526 виключно в частині виключення пункту 8 з того закону, який я назвав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пункт 9 викласти. А пункт 8... А де у вас тут пункт 8?

МАСЛОВ Д.В. У мене просто зазначено пункти 3-7 розділу II "Прикінцеві та перехідні положення" виключити. От я тільки один пункт 8 виключити і все...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми не можемо врахувати вашу правку, якщо в ній немає цього пункту 8, навіть частково. Якщо б ви сказали, що з тих пунктів 3-7 тільки 7 залишити, ми це можемо врахувати частково. А якщо тут немає, ви самі не зазначили 8, то ми не можемо врахувати частково, тому що це зміна йде правки. Ми можемо комітетську правку зараз проголосувати.

_____. *(Не чути)*

МАСЛОВ Д.В. Давайте таким чином. Якщо ми всі розуміємо, що Вища кваліфікаційна комісія наступна має виконати норму закону, і комітет не вбачає в цьому колізії, ну, не буде, тому що на підставі норми, дійсно, закону, якого ми приймемо, вони все ж таки мають повноваження, і вирішення питання щодо завершення конкурсних процедур не ставиться в залежність від їх рішення, то тоді я просто знімаю правку і все.

_____. Просто там попередні повноваження замінюються нинішнім обов'язком, і все.

МАСЛОВ Д.В. Добре.

_____ . *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. У правці 29.2 пункт перебіг строку дії результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді.

_____ . *(Не чути)*

_____ . Це комітетська, Комітет з питань правової політики, це комітетська правка. Бачиш, там пункт 29.2.

ПАВЛІШ П.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, я перепрошую. Якщо що... Ви просто обговорюєте, чи під стенограму треба?

ПАВЛІШ П.В. Поки не треба. Зараз, якщо треба буде... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Павло Васильович, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Ми щойно порадилися з нашим колегою Денисом Анатолійовичем. І повертаючись до питання, до комітетської правки... Денис Вячеславович, я вибачаюсь. Комітетську правку, яку ми проголосували, 292, яку я зачитував: перебіг строку дії в результаті кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, там у нас стояла кома, і було зазначено "яких було зараховано до резерву на заміщення вакантних посад суддів". За нашою думкою, що обмеження цих, яких було зараховано до резерву, треба прибрати. Щоб воно стосувалось всіх категорій судів.

_____ . У тому числі і зарахованих до резерву.

ПАВЛІШ П.В. Ну, можливо, зазначити "у тому числі, яких було зараховано до резерву".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, так краще.

ПАВЛІШ П.В. Так. Тому я пропоную переголосувати наш...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, будь ласка, зачитуйте зараз.

ПАВЛІШ П.В. Комітетську правку, так?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зачитуйте, так, ще раз.

ПАВЛІШ П.В. Давайте, я її спочатку повністю оголошу, щоб потім нашому секретаріату було просте її опрацювати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ПАВЛІШ П.В. Вона буде звучати так: "Розділ 12 "Прикінцеві та перехідні положення" доповнити новим пунктом 29.1 та 29.2 такого змісту:

"29.1. Вища кваліфікаційна комісія суддів України, створена відповідно до цього закону, завершує конкурсні процедури Вищою кваліфікаційною комісією суддів України до набрання чинності Закону України про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського самоврядування" від 16 жовтня 2019 року № 193-ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2019, № 50, сторінка 354)".

І пункт 29.2: "Перебіг строку дії результатів кваліфікаційного іспиту кандидатів на посаду судді, в тому числі яких було зараховано до резерву на

заміщення вакантних посад суддів, зупиняється з дня припинення повноважень членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України відповідно до пункту 2 розділу 2 "Прикінцеві та перехідні положення" Закону України про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського самоврядування (Відомості Верховної Ради України, 2019, № 50, сторінка 354)" з дня формування нового складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, утворення відповідно до цього закону перелік строку дій, який зупинявся відповідно до абзацу першого цього пункту, продовжується з врахуванням часу, що минув до такого зупинення".

Все. Прошу голову комітету поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про врахування комітетської правки, яка щойно запропонована народним депутатом Павлішом.

Прошу підтримати та проголосувати.

13 – за. Хто – проти? Утримався? (*Шум у залі*)

13 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Шановні колеги, у кого ще є пропозиції щодо... Немає?

_____. У зв'язку з тим, що вичерпано порядок денний, пропоную...

_____. Нам треба проголосувати.

ДЕМЧЕНКО С.О. По поправках є питання ще.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. По 29 правці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 29-а. Будь ласка, Сергій Олексійович.

ДЕМЧЕНКО С.О. Правкою пропонується слідуєча редакція пункту сьомого. "Кількість суддів Верховного Суду визначає Вища рада правосуддя за поданням пленуму Верховного Суду з урахуванням судового навантаження та в межах видатків, визначених в Державному бюджеті України на здійснення правосуддя Верховним Судом". Вона відхилена незрозуміло чому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, Михайло Миколайович, будь ласка.

ПАВЛІВШ П.В. Ми дану правку відхилили, тому що даний законопроект, який було запропоновано зараз на розгляд, ми вирішили залишити тільки питання, що стосуються Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, тут мова йде про те, що, я так розумію, що пропозиція підкомітету залишити редакцію першого читання. Правильно? Там, де у нас до складу Верховного Суду входять судді, кількість яких визначає Вища рада правосуддя з урахуванням консультативного висновку пленуму Верховного Суду. Тобто більш така...

У нас є представник Верховного Суду. Чи можете ви прокоментувати? Пан Расім Бабанли.

БАБАНЛИ Р.Ш. Так, Андрій Євгенович. Доброго дня! Дякую.

Пропозиція та, яка була в першому читанні, вона повною мірою підтримується, оскільки задіяні два суб'єкти. Один – це Вища рада правосуддя і другий суб'єкт – це Пленум Верховного Суду, який подає

висновок до кількісного складу. Тобто не подання від Верховного Суду іде, а Вища рада правосуддя затверджує за висновком. Тобто баланс при такому...

_____. За ким кінцеве рішення?

БАБАНЛИ Р.Ш. За ВРП. За ВРП, але консультативний висновок – Верховний Суд.

_____. Консультативний – це консультація, не обов'язковий. Що ви не напишете, в будь-якому випадку кількість суддів Верховного Суду буде... *(Не чути)* ВРП.

_____. За консультативним висновком.

_____. Причому не обмежена будь-якими...

БАБАНЛИ Р.Ш. 200, якщо я не помиляюся.

(Загальна дискусія)

Ми читаємо цю норму так, що якщо не буде консультативного висновку про кількість суддів Верховного Суду, то ВРП буде позбавлена можливості визначити кількість суддів Верховного Суду.

_____. Тобто ви будете контролювати ВРП шляхом ненадання висновку на кількість.

БАБАНЛИ Р.Ш. Шляхом надання висновку того, який узгодять судді Верховного Суду.

_____. Або ненадання його взагалі. Якщо ви надасте висновок, він має консультативний характер. Він має, може бути або врахований, або не врахований.

БАБАНЛИ Р.Ш. Я би сказав, що консультативний висновок має обов'язковий характер, якось так вийде.

_____. Це консультативний висновок, він тому і консультативний, що...

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ми про Верховний Суд зараз говоримо.

_____. У нас в таблиці на 5 сторінці є справа 5 колонка...
(Не чути)

_____. Тобто Верховний Суд проти, щоб впливати на визначення кількості суддів Верховного Суду?

БАБАНЛИ Р.Ш. Не почув питання.

_____. Верховний Суд проти, щоб впливати на визначення кількості суддів Верховного Суду?

БАБАНЛИ Р.Ш. Вплив із використанням саме такого інструменту Верховний Суд підтримує. Тобто вважаємо, що це інструмент, який цілком достатній, і всі...

_____. Не обов'язковий характер, вам вистачає.

БАБАНЛИ Р.Ш. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, в даному випадку позиція, і така позиція, я знаю, що підтримується і Вищою радою правосуддя. Тобто це узгоджена позиція вищих органів судових. Я думаю, що якщо вони самі між собою домовилися щодо питання обміну цією інформацією, я думаю, що давайте будемо це поважати.

_____ . Це гарно, що вони домовилися, але які будуть використані при цьому причини визначення кількості відповідних суддів Верховного Суду, вони не визначили один для одного. А тією правкою, що я пропоную, там визначено відповідні обставини, за яких може бути взагалі змінюватися кількість суддів Верховного Суду. Я розумію, що невизначеність цього питання, вона, напевно, краще для Верховного Суду, щоб не було питань як хтось зробить, а тільки як скаже Верховний Суд. Але, на мою думку, для нас, для законотворців ми маємо відтворювати якусь визначеність в законі. Я логіку зрозумів. Якщо всі підтримають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Денис Маслов, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Ні, я не буду вступати в полеміку. Я хотів сказати, що навіть ті правки, колеги, пана Сергія Олексійовича, все одно передбачається вирішення Вищою радою правосуддя. Так, там є ініціюючий момент начебто подання, але навіть цією правкою передбачається, що рішення остаточно приймається Вищою радою правосуддя і навіть не зазначено про в межах подання.

_____ . Правильно. Але якщо з цим рішенням не погоджується Верховний Суд...

МАСЛОВ Д.В. Можна подати хоч 205 людей, а ВРП може прийняти 220. Немає сенсу.

_____. Правильно, але якщо Верховний Суд не погоджується з цим, то ВРП не має можливості прийняти відповідне рішення.

МАСЛОВ Д.В. Ні, навіть вашою правкою такого не передбачено.

_____. Ні. Якщо немає...

МАСЛОВ Д.В. Там чітко зазначено, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, давайте по одному, з повагою до секретаріату нашого, який потім буде все це розбирати. Просто давайте по одному.

МАСЛОВ Д.В. Просто зазначу, що кількість суддів Верховного Суду визначає Вища рада правосуддя за подання. Ініціювати, так, погоджуюсь, що Верховний Суд. Але все ж таки визначає Вища рада правосуддя, не зазначено, що лише в межах подання. Там зазначено, в межах видатків, судового навантаження, судового навантаження і так далі. Все це апріорі передбачено і в тій правці, яка в первісній редакції.

_____. Так там немає такого.

_____. Є пропозиція переходити до...

ДЕМЧЕНКО С.О. Там немає. Там перша правка... *(Не чути)* кількість визначена з урахуванням ...*(Не чути)* висновку. Де там таке передбачено?

_____ . Сергій Олексійович, ви цією правкою, цими двома критеріями, це називається, визначеними ви взагалі позбавляєте розсуду тих суб'єктів, які можуть висловлювати свою позицію. То ви їм говорите, що це може бути тільки судове навантаження і в межах видатків і ставите на цьому крапку. Можливо, у них будуть інші якісь аргументи до визначення кількості. Для чого це встановлювати?

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто залишити невизначеними ці...

_____ . Ні. Це розсуд, це називається дискреція. Якщо орган має певне повноваження...

ДЕМЧЕНКО С.О. Дискреція – це між наданими повноваженнями.

_____ . Ні, ви тут уже повноваження звужуєте цими критеріями, розумієте?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, коли є критерії, там... критерієм є дискреція. А у даному випадку це необмежена дискреція.

_____ . Ви ж їх встановлюєте, їх немає... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, почули ми цю дискусію.

Сергію Олексійовичу, треба ставити на голосування вашу правку?

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, я зрозумів.

37 правка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 37-ю, наскільки я розумію, ви вводите таку новелу, тобто у нас є... Діюча норма є: суд є юридичною особою, якщо інше не визначено законом. А ви визначаєте, що суд є юридична особа публічного права.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, це пункт 8 змінюється.

Пункт 9 додається: у разі набрання чинності Закону про організацію і ліквідацію суду такий суд продовжує здійснювати свої функції та повноваження до завершення здійснення заходів з утворення нового суду, до якого переходять функції та повноваження реорганізованого і ліквідованого суду або до передачі його функцій і повноважень до суду, який призначений його правонаступником.

10 пункт погоджено. А от 8-9 не враховано, чому, хотів з'ясувати. (Загальна дискусія) Що в ЦК передбачено? Написано, що суд є особою публічного права.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Олексійовичу, зазначено, що ми її врахували частково. Тут, дійсно, як і в інших правках, де вам подано було, взято до уваги і прийняте питання щодо реорганізації. Дякуємо за поправки. Щодо цього, тут ми запропонували взяти звідсіля порядок здійснення заходів, пов'язаних з утворенням, реорганізацією чи ліквідацією суду, визначається Законом про утворенням, реорганізацію чи ліквідацію суду.

Тому саме питання в тому, що кому переходять функції і повноваження реорганізованого чи ліквідованого органу, якраз має бути зазначені в тому законі, який буде прийнятий у зв'язку з організацією чи ліквідацією суду, який буде прийматися. Тому що ми розуміємо, що в будь-якому вигляді реорганізація і ліквідація суду має відбуватися відповідно до закону, тому ми тут заклали норму для того, щоб саме в цьому законі була зазначена така

процедура. Ми взяли вашу правку, але трохи в такому зжатою і більш чіткому вигляді.

Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Пункт 9. Мова йде не про те, що є необхідність в кожному законі визначати, яка доля судів, які ліквідуються або реорганізуються. Є мотив цього підпункту в тому, щоб закласти загальне правило для усіх судів, що поки новий суд не утворився, старий продовжує діяти. Ніяким іншим законом це змінити не можна і це має бути, оскільки у нас є практика відповідна. Ви ж знаєте, Михайло Миколайович, що є практика відповідна, проблеми були. Коли у нас ліквідовували вищі спеціалізовані суди і вони діяли в час, коли було прийнято рішення про їх ліквідацію, але вони приймали рішення. Правової підстави для цього не було. Я закладаю відповідну правову підставу для всіх таких ситуацій, вона буде універсальною. Не потрібно. Іншого варіанту не може бути закладено в закон.

НОВІКОВ М.М. Дати відповідь, що... Якби був Закон про ліквідацію вищих спеціалізованих судів, там була б визначена і процедура, коли вони припиняють. Справа в тому, що відсутність... Підвішеність долі суддів вищих спеціалізованих судів якраз виникла у зв'язку з тим, що відсутній Закон про ліквідацію вищих спеціалізованих судів, і там не виписана процедура відносно суддів самих, що далі їм робити і так далі, і процедури здійснення ними повноважень. У вашій редакції пункту 9 є один важливий момент. Дивіться, у разі набрання чинності Закону про організацію чи ліквідацію суду, такий суд продовжує здійснювати свої функції і повноваження до завершення здійснення заходів із утворення нового суду, до якого переходять функції і повноваження реорганізованого чи ліквідованого суду. Або до передачі його функцій і повноважень до суду, який визначений його правонаступником. Він не передає. От не хоче передавати він. Голова не

передає. І що далі відбувається? А вони хочуть далі працювати в тому вигляді. І отримується тут трохи пат.

Тому знову кажу, у вас пункт 10 він охоплює все: порядок здійснення заходів пов'язаних з утворенням, реорганізацією і ліквідацією суду визначається законом про утворення, реорганізацію чи ліквідацію такого суду. Тут в цьому якраз законі про ліквідацію буде визначено і наслідки, і моменти, і так далі. Але у мене є, зараз виникла дуже гарна пропозиція, я хочу, щоб сприйняли її дуже слушно. Що стосується ліквідації і реорганізації, було б дуже правильно зазначити, що зміна назви суду не є підставою для реорганізації або ліквідації суду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Миколайович, давайте ми не будемо зараз... Над цим треба працювати.

У мене є питання щодо "суд є юридична особа публічного права". Давайте ще раз повернемося до діючої редакції. "Суд є юридичною особою, якщо інше не визначено законом". У нас є Верховний Суд, пане Расім, тут, мабуть, треба буде ваше, який складається з касаційних судів.

БАБАНЛИ Р.Ш. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І якщо ми зараз визначимо, що суд є юридична особа публічного..., чи є касаційні суди юридичними особами?

БАБАНЛИ Р.Ш. Касаційні суди не є юридичними особами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не є юридичними.

БАБАНЛИ Р.Ш. Верховний Суд є юридичною особою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто саме вони підпадають...

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую!

ДЕМЧЕНКО С.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую! Сергій Олексійович, я просто завершу. Тобто вони саме відносяться до того виключення, яке визначено в частині восьмій існуючій.

БАБАНЛИ Р.Ш. Так точно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Суд є юридичною особою, якщо інше не визначено законом. Правильно?

БАБАНЛИ Р.Ш. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо ми погодимось з запропонованою моделлю Сергієм Олексійовичем, ми можемо просто створити велику проблему.

ДЕМЧЕНКО С.О. Супер, супер питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому я не вбачаю необхідності вдосконалювати...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я хотів з'ясувати. Скажіть, будь ласка, касаційний адміністративний суд, касаційний господарський суд, інші касаційні суди, у вас вони є окремими судами?

БАБАНЛИ Р.Ш. Сергій Олексійович, вони є структурними елементами Верховного Суду.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, питання пряме: так чи ні? Вони окремі суди чи ні?

БАБАНЛИ Р.Ш. Вони є структурними елементами Верховного Суду.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто це мова йде про Верховний Суд, вони не є окремими судами?

БАБАНЛИ Р.Ш. Безумовно.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так про яку тоді мову ми ведемо, що суд є іншою формою?

БАБАНЛИ Р.Ш. Але в процесуальних кодексах, які існують паралельно, тобто є організаційне судоустрійне законодавство, є процесуальне законодавство.

ДЕМЧЕНКО С.О. Нема питань.

БАБАНЛИ Р.Ш. В процесуальному законодавстві існує таке поняття як суд касаційної інстанції. І це поняття "суд касаційної інстанції" воно має корелюватись зі статтею 6 конвенції. І для того, щоб уникнути всіх цих речей, які б могли назвати суд не судом, і існує така ситуація.

ДЕМЧЕНКО С.О. Супер. Скажіть, будь ласка, у вас касаційні суди, перчисліть їх, будь ласка.

БАБАНЛИ Р.Ш. Касаційний адміністративний суд.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це окремо у вас касаційні суди – Касаційний адміністративний суд, Верховний Суд.

БАБАНЛИ Р.Ш. Сергій Олексійович, я не зовсім зрозумів. Касаційних судів у складі Верховного Суду? *(Шум у залі)*

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, ви мені скажіть. У вас окремі суди? У вас є Касаційний адміністративний суд, Касаційний господарський суд, Верховний Суд. Це все у вас касаційні суди. Правильно я зрозумів вас?

БАБАНЛИ Р.Ш. Вони називаються касаційними судами відповідно до закону. Їх є чотири, і всі вони входять в структуру Верховного Суду. П'ятий структурний елемент – Велика Палата, яка також є судом в якомусь розумінні, у тому числі в розумінні статті 6.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто у вас касаційні суди у складі касаційного суду.

БАБАНЛИ Р.Ш. Юридична особа публічного права, вона одна є вже, незважаючи на те, що вказівки такої в Законі про судоустрій немає.

ДЕМЧЕНКО С.О. Верховний Суд – касаційний суд?

БАБАНЛИ Р.Ш. Верховний Суд є касаційним судом також.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Я зрозумів.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні?

Сергій Олексійович, наступна. (*Шум у залі*)

Добре. Тоді ставлю на голосування висновок комітету Верховної Ради України з питань правової політики рекомендувати Верховній Раді України законопроект (реєстраційний номер 3711-д), поданий народним депутатом України Костіним та іншими народними депутатами України, прийняти в другому читанні та в цілому в редакції, запропонованій комітетом, а також, у разі прийняття законопроекту як закону, доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову комітету Костіна Андрія Євгеновича.

Прошу підтримати та проголосувати.

13 – за. Проти? Проти – 0. Утримались? Утримались двоє.

Шановні колеги, дякую. Рішення прийнято.

У нас в пункті "Різне" я дуже просто прошу, давайте просто консенсусом це вирішимо питання. Це проекти рішень про внесення змін до персонального складу робочої групи з питань цифровізації, правосуддя та суміжних правових інститутів включити: Бурлакова Сергія, суддю Верховного Суду за згодою; Моніча Богдана, голову Ради суддів за згодою; Рищенко Андрія, суддю Дніпропетровського окружного адміністративного суду за згодою; Биструшкіна Олександра, заступника керівника Секретаріату ВККС за згодою; Полякова Олександра, керівника Апарату Господарського суду Харківської області за згодою; Літвінову Оксану, керівника проектів цифрової трансформації відділу координації проектів цифрового розвитку Департаменту координації проектів цифрової трансформації Міністерства цифрової трансформації України за згодою.

Немає заперечень? Консенсусом приймається.

І пропозиція щодо участі в робочій групі з питань оптимізації процесуальних кодексів:

від Національної академії правових наук – Коломоєць Тетяна, доктор юридичних наук, Кот Олексій, доктор юридичних наук;

від Асоціації правників – члени Ради комітету асоціації з процесуального права Гришко Сергій, Колток Олексій, Прохур Ксенія;

від Національної асоціації адвокатів – Бауман Юрій, Манойленко Катерина, Простибоженко Олег, Орлик Марія (всі адвокати чи там заступники, чи голови різних комітетів);

Державна судова адміністрація – начальник Юридичного управління Опанасюк;

Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду – Жук Андрій, Блажівська Наталія, Берназюк Ян, Бевзенко Володимир;

Офіс Генпрокурора – Зузак Ігор, заступник начальника Департаменту представництва інтересів держави в суді, Баклан Наталія, заступник начальника відділу представництва у сфері охорони дитинства Департаменту захисту інтересів дітей та протидії насильству.

Немає заперечень? Приймаємо консенсусом.

Шановні колеги, дякую всім за роботу. Окрема подяка співголовам підкомітету з атаку складну роботу. Дякую.

Засідання комітету оголошую закритим.